Digitized in 2006
by
Thrinaina Informatics Ltd, Secunderabad, A.P., India.
(http://www.thrinaina.com)

From the original owned by
Sundarayya Vignana Kendram
and its partner Institutions

as part of the
British Library Endangered Archives Programme
supported by the
Lisbet Rausing Charitable Fund

Except for individual research purpose
any reproduction should be made with
written permission from the

Sundarayya Vignana Kendram,
1-8-1/B/25/A, Bagh Lingampally, Hyderabad - 500 044
Andhra Pradesh, India

COPYRIGHT STATEMENT

The copyright laws of the United States (Title 17, United States Code) and of India (Copyright Act of 1957) govern the making of photocopies or other reproductions of copyrighted material including foreign works under certain conditions. In addition, the United States extends protection to foreign works by means of various international conventions, bilateral agreements, and proclamations.

Under certain conditions specified in the laws, libraries and archives are authorized to furnish a photocopy or other reproduction. One of these specified conditions is that photocopy or reproduction is not to be used for any purpose other than private study, scholarship, or research. If a user makes a request for, or later uses, a photocopy or reproduction for purposes in excess of "fair use," that user may be liable for copyright infringement.

These institutions reserve the right to refuse to accept a copy order if, in their judgment, fulfillment of the order would involve violation of the copyright laws of the United States or India.

ప్రజాశక్తి

Vol. 5, no. 16

(Oct. 18, 1944)

బెజవాడ, 1944

Record no. 683

Prajāśakti

Vol. 5, no. 16

(Oct. 18, 1944)

Bejavāḍa, 1944

Record no. 683

Regd. No. M. 4486 0.2.0

ప్రజాశక్తి

సంపుటి 6 బుధవారం 18-10-44 సంచిక 16

ప్రజాప్రభుత్వ స్థాపనే పాకిస్తాన్ ఆశయం

"డెయిలీ వర్కర్" విలేఖరితో జిన్నాగారి ప్రసంగం

[బ్రిటిష్ కమ్యూనిస్టు పార్టీతరఫున లండన్‌లో "డెయిలీ వర్కర్" అనే దినపత్రిక ప్రచురింపబడుతోంది. ఆ పత్రిక విలేఖరి కామ్రేడ్ 'చారి' మొన్న 6 వ తారీఖున బొంబాయిలో జిన్నాగారిని సందర్శించాడు. ముస్లింలీగ్ పాలసీనిగురించి వారిద్దరిమధ్య కొంత సంభాషణజరిగింది. దానిని "డెయిలీ వర్కర్" విలేఖరి యీ క్రింది వ్యాసంలో ఉల్లేఖించాడు.]

మొట్టమొదట నేను జిన్నాగారిని కోరిందేమంటే. భారతదేశంలో స్వాతంత్ర్యాభిలాషులైన మహమ్మదీయేతరులు ఎంతోమంది ఉన్నారు. వారి దృష్టిలో, మతమే పాకిస్తాన్ కోర్కెకు మూలం. ఆకోర్కెలో స్వాతంత్ర్యేచ్ఛగాని, ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతంగాని, లేదని వారి అభిప్రాయం. అట్టి మహమ్మదీయేతరులలో పాకిస్తాన్‌కోరిక ప్రజాస్వామ్య దృక్పథాన్ని ప్రోత్సహించడం లేదు. హిందూమత దురభిమానాన్ని రేకెత్తించింది. అట్టివారికి అర్థం అయేరీతిని పాకిస్తాన్ అంటే యేమో స్పష్టం చేయవలసిందనని జిన్నాగారిని నేనడిగాను.

ఆయన యీవిధంగా జవాబు చెప్పారు. "పాకిస్తాన్ కోర్కెయొక్క ప్రాముఖ్యతను పూర్తిగా అర్థంచేసుకోవాలంటే, యీక్రింది విషయాలు జ్ఞాపకం ఉంచుకోవాలి. భారత దేశంలో వశ్చిమోత్తరసరిహద్దురాష్ట్రం, బెలూచిస్తాన్, సింధు, పంజాబు, బెంగాల్, అస్సాం, అనేరాష్ట్రాలున్నాయి. ఈ 6 రాష్ట్రాలలోను ముస్లింల జనసంఖ్య 7 కోట్లు. మొత్తం జనాభాలో వీరు నూటికి 70 మంది చొప్పున ఉన్నారు. మిగతావారు వివిధకులాలకు చెందిన హిందువులు, అస్పృశ్యులు, కొండజాతివారు (ముఖ్యంగా అస్సాంలో కొండజాతివారున్నారు). ఈవిధంగా, దేశానికి వశ్చిమోత్తరదిశలోను, ఈశాన్యంలోను, ఉన్న ప్రాంతాలు ముసల్మానుల జన్మభూములు. అక్కడ పాకిస్తాన్, అంటే సర్వాధికారంగల ఒక స్వతంత్రరాజ్యం, ఏర్పడాలని ముసల్మానులకోరిక.

ప్రశ్న :-

పాకిస్తాన్ అంటే, ముసల్మానుల స్వాతంత్ర్యవాంఛ ఎలాగో స్పష్టంచేస్తారా ?

జవాబు

ఎలా అంటే, పాకిస్తాన్‌లో నివసించే ముసల్మానులు ప్రజాస్వామ్యసూత్రాలపై ఆధారపడు నిజమైన ప్రజాప్రభుత్వాన్ని స్థాపించుకోవాలని కోరుతున్నారు. అందుకు తగిన శక్తి తమకుఉండాలని ఉవ్విళ్లూరుతున్నారు. అట్టి ప్రభుత్వం పెస్తుత పాకిస్తాన్‌లో నివసించే ప్రజలందరిబలం ఉంటుంది. కుల, మత విచక్షణ గాని, రంగుభేదంగాని, లేకుండా నూటికి నూరుమంది ప్రజల కోర్కెప్రకారం ఆ ప్రభుత్వం నిర్వహించబడుతుంది.

ప్రశ్న :-

పాకిస్తాన్ - హిందుస్తాన్ రాజ్యాలమధ్య అన్యోన్య సంబంధా లుంటాయా ?

జవాబు

తప్పకుండా! రెండు స్వతంత్ర జాతీయ ప్రభుత్వాలమధ్య అన్యోన్యసంబంధా లెలాఉంటాయో, అలాగే పాకిస్తాన్ - హిందుస్తాన్‌ల మధ్య కూడా అన్యోన్యసంబంధా లుంటాయి. నేనీ విషయం అనేకసార్లు చెప్పాను. ఏ పరాయి ప్రభుత్వం దండెత్తివచ్చినా, "భారత దేశానికి దూరంగా ఉండు ! దగ్గరకు రావద్దు" అని మేం హెచ్చరిస్తాం. వివిధజాతుల కూటమిగావున్న భారతఖండంపై జరిగే విదేశీదురాక్రమణను పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం ఎంతమాత్రమూ సహించదు.........పాకిస్తాన్ - హిందుస్తాన్ రాజ్యాలు రెండూ సంయుక్త ప్రతిఘటనకు శపథం తీసుకోవాలని మా అభిమతం. ఇట్టి దృక్పథాన్నే హిందుస్తాన్‌ప్రభుత్వం కూడా కలిగియుంటుందని మా విశ్వాసం.

ప్రశ్న :-

మీకోర్కెను గురించి, మీఉద్యమాన్ని గురించి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వపు వైఖరి ఏమిటి ?

జవాబు

కరుడుకట్టిన బ్రిటిష్‌సామ్రాజ్యవాదులు పాకిస్తాన్‌ఆశయం సిద్ధించకుండా చేయుడానికి అందరికంటె యెక్కువగా ప్రయత్నిస్తారు. ఎందువల్లనంటే, భారత దేశప్రజలు శీఘ్రకాలంలో సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకోడానికి ఏకైకమార్గం అదొక్కటే. ఈ విషయం వారికి బాగా తెలుసు. భారత దేశం అంతా ఏకఖండంగా వుండాలని వారెందుకు పదేపదే పలుకుతున్నారు ? తమ పెత్తనాన్ని చిరస్థాయిగా ఉంచుకోడానికే ! ఈ నినాదంపైనే వారు దాదాపు ఒకశతాబ్దంనుంచి మనదేశంలో రాజ్యం ఏలుతున్నారు. మనం ముందడుగు వేయకుండా ఆపియుంచడం అసాధ్యమనే సంగతి వారికి చక్కగా తెలుసు. కనుకనే వారు హిందువుల్ని ముసల్మానుల్ని కృత్రిమ పద్ధతులతో కలిపియుంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. పైకి మాత్రం హిందువులతో, తాము పార్లమెంటరీ విధానాన్ని నుసరించి దేశానికంతకూ ఒకే ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాన్ని ప్రసాదించినట్లు చెప్పుకొంటున్నారు. ఇది యెన్నటికీ సాధ్యంకాదు. తమ పరిపాలనను శాశ్వతంగా కొనసాగించుకోడానికి చేప్పే సాకులే యివన్నీ. ఉదాహరణకు, 1935 వ సంవత్సరంలో భారత రాజ్యాంగచట్టాన్ని అమలుజరిపినప్పుడు వారేమన్నారో చూదాం. మనలో మనం తగవులాడుకుంటూన్నంత మాత్రాన వారు దేశాన్ని మంచిమార్గంలో నడపకుండా ఊరుకోరట ! మనం యేకాభిప్రాయానికి వచ్చేవరకూ తాము వేచి యుండరట ! తామొక రాజ్యాంగచట్టాన్ని తయారుచేసి, దాన్ని అందరిమీద రుద్దడం పడబేనట ! ఇట్టి భారత రాజ్యాంగంలో హిందువులకుగాని, ముసల్మానులకుగాని, భారతీయులలో మరెవరికిగాని, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యం ఉండదనే విషయం స్పష్టం.

★ సంపాదకీయం

జిన్నాగారి ప్రసంగం

"డెయిలీవర్కర్" విలేఖరి అడిగిన ప్రశ్నలకు జిన్నాగారు సూటియైన జవాబు లిచ్చారు. మహమ్మదీయేతరులలో పాకిస్తాన్‌పట్ల అనుమానాలు తొలగడానికి ఎంతైనా వుపయోగపడతాయి. ముస్లింలు తమ జన్మభూములలో "ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలపై ఆధారపడు నిజమైన ప్రజాప్రభుత్వాన్ని" స్థాపించుకోవాలని కోరుతున్నారని, అందువల్ల పాకిస్తాన్ కోరిక ముసల్మానుల "స్వాతంత్ర్య వాంఛ" అని వివరించారు. ఇంతేకాదు, పాకిస్తాన్ రాజ్యంలో పరిపాలన కొనసాగుతుందో కూడా ఆయన తెలియజేశారు. "కుల, మత విచక్షణగాని, రంగుభేదం గాని, లేకుండా నూటికి నూరు మంది ప్రజలకోర్కె ప్రకారం ఆప్రభుత్వం నిర్వహించబడుతుంది," అని జవాబు చెప్పారు. కాబట్టి, పాకిస్తాన్ రాజ్యంలో మహమ్మదీయేతరులు అణచివేయ బడతారనే భయానికి తావులేకుండా చేశారు.

పాకిస్తాన్ - హిందుస్తాన్ రాజ్యాలమధ్య అన్యోన్య సంబంధాలు తప్పకుండా ఉంటాయని జిన్నాగారన్నారు. ముస్లింలు విడిపోయి ప్రత్యేక రాజ్యంగా ఏర్పడితే దేశరక్షణ హానికలుగుతుందనే అనుమానాన్ని జిన్నాగారు తొలగించారు. దేశంమీదికి ఏ పరాయిప్రభుత్వం దండెత్తివచ్చినా 'దూరంగా ఉండు ! దగ్గరకు రావద్దు' అని హెచ్చరిస్తామన్నారు. దురాక్రమణను ప్రతిఘటిస్తామని హామీఇచ్చారు.

ఇంతేకాదు, బ్రిటిషువారు ముస్లింలకు పాకిస్తాన్ ప్రసాదిస్తారనే భ్రమ ఆయనకు లేదు. ఈవిషయంలో కాంగ్రెసు పాలసీ, జిన్నాగారు స్పష్టీకరించిన పాలసీ, ఒకటే. బ్రిటిష్ పరిపాలకులు ప్రసాదించే రాజ్యాంగచట్టంలో ఎవరికీ స్వాతంత్ర్యం ఉండదు; అందరూ సామ్రాజ్యవాద సంకెళ్లలో పడిపోతారు - అనేవిషయాన్ని జిన్నాగారు స్పష్టంగాగుర్తించారు. అందువల్లనే కాంగ్రెసు - లీగ్ ఐక్యత కావాలని ఆయన కోరుతున్నారు. అట్టిఐక్యతకుపునాది పాకిస్తాన్ అంటున్నారు.

ఈవిధంగానే గాంధీజీకి జిన్నాగారు పాకిస్తాన్ కోర్కెను వివరించకపోవడం విచారించవలసిన విషయం. ఆయన చెప్పిందల్లా ఒకటి : పాకిస్తాన్ మాజన్మహక్కు ; దానికి మీరంగీకరించండి. ఇందుకు గాంధీజీ అంగీకరించనందున ఐక్యత సాధ్యం కాలేదని చెప్పి ఊరుకున్నారు జిన్నా.

ఆరురాష్ట్రాలలో తమకు పెత్తనం ఉండాలని నేడు జిన్నాగారు వాదిస్తున్నారు. వెంటనే గాంధీజీ అనుమానా లెక్కువ కావడానికి అవకాశంగల్గింది. మహమ్మదీయేతరులహక్కులు నాశనమవుతాయని ఆయన భయపడుతున్నారు. పాకిస్తానంటే ముస్లిములు తమతమ జన్మభూములలో స్వతంత్రంగా జీవించాలనే హక్కు. అటువంటప్పుడు మహమ్మదీయేతరుల జన్మభూములుకూడా పాకిస్తాన్‌లోనే ఉండాలని కోరడం ఎక్కడి న్యాయం? ముస్లింలు ఏవిధంగా స్వతంత్రం కోరుతున్నారో, అలాగే సిక్కులుకూడా తమ జన్మభూములలో స్వతంత్రం కావాలంటున్నారు. వారిభూములుకూడా కావాలనడం న్యాయం గాదు. అలాగే బెంగాలీ హిందువుల జన్మభూముల్ని కూడా కలుపుకోవాలని కోరడం న్యాయంకాదు.

అన్నిటికంటె ఆశ్చర్యం ఏమంటే. అస్సాంరాష్ట్రమంతా పాకిస్తాన్‌లో చేరాలని జిన్నాగారు వాదిస్తున్నారు. అక్కడ ముస్లింలు మొత్తం జనాభాలో 100 కి 33 గురు మాత్రమే. కొండజాతి ప్రజలు 100 కి 38 గురు వరకూ ఉంటారు. చరిత్రను బట్టిచూచినా, సంఖ్యాబలాన్నిబట్టి ఆలోచించినా, అస్సాం కొండజాతుల జన్మభూమి. సిల్హెట్‌జిల్లా మాత్రం బెంగాలీ ముస్లింలకు చెందాలి. తూర్పుబెంగాల్‌లో అదొక భాగంగా ఉండాలి. అప్పుడు అస్సాంలో ముస్లింల సంఖ్య మరింత తగ్గుతుంది. ఇతరుల భూభాగాలుకూడా తమకేచెందాలని జిన్నాకోరడం న్యాయంకాదు. అలాకోరితే, పాకిస్తాన్ కోరిక ఎంతన్యాయమైనదైనా, యితరులుదాన్ని బలపరచరు.

"డెయిలీవర్కర్" కు జిన్నా యిచ్చిన ఇంటర్‌వ్యూను జాగ్రత్తగా చదివితే, పాకిస్తాన్‌కోరిక న్యాయమైనదనీ, ప్రజాస్వామ్యసూత్రాలపై ఆధారపడియుందనీ, స్పష్టం కాకమానదు. మహమ్మదీయేతరులు ఈ విషయం గ్రహించుతారని ఆశిస్తున్నాం. అటు ముస్లింలీగర్లు కూడా, తాముకోరే పాకిస్తాన్‌లో ఇతరుల భూములుకూడా కలవాలనికోరడం న్యాయం కాదని తెలుసుకోవాలి. పాకిస్తాన్‌కోరిక ఏన్యాయసూత్రంపై ఆధారపడివుందో, ఆ సూత్రమే యితరులకు కూడా వర్తిస్తుంది. కాబట్టి, ఆరురాష్ట్రాలూ తమకే ఉండాలని కోరడం న్యాయసమ్మతంకాదు. అట్టి కోరిక మహమ్మదీయుల స్వాతంత్ర్యవాంఛను ప్రతిబింబించదు. మహమ్మదీయేతరుల భూమిని లాక్కోవాలనే దురాశను ప్రతిబింబిస్తుంది. అందువల్ల మహమ్మదీయేతరులు పాకిస్తాన్‌పట్ల మరింత విముఖులౌతారు. పాకిస్తాన్ ఉద్యమం మరింత బలహీనపడుతుంది.

Microfilmed from photocopy

Roja Muthiah Research Library
3rd Cross Road, C P T Campus,
Taramani, Chennai - 600 113, India.

యుద్ధానంతరం యూరప్‌ను ఏలేదెవరు?

యూరప్‌లో యుద్ధం తుదిఘట్టం ప్రవేశించింది అప్పుడే యూరప్ భావి జీవితాన్ని గురించి కొందరు జోశ్యాలు గుణిస్తున్నారు. మిత్రమండలి విజయాల మూలంగా బ్రిటిష్, అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదులు బలపడుతారు. ఈసారికూడా జర్మనీపై మునుపటి వర్సైల్సు సంధిలాంటి అన్యాయమైన షరతులు విధించి, మహాయుద్ధానికి బీజాలు నాటుతారు. మూడో ప్రపంచయుద్ధం తప్పదు - అంటూ జోస్యం చెబుతున్నారు కొందరు.

మనం జోశ్యాలు గుణించడంమాని వాస్తవిక విషయాలేమిటో పరిశీలిద్దాం. ఫేసిజం నుండి అప్పుడే చాల దేశాలు విముక్తి పొందాయి. నూతన ప్రభుత్వాలు ఏర్పడ్డాయి. ఈ నూతన ప్రభుత్వాలుకొన్ని కొత్త కార్యక్రమాల్ని తలపెట్టి, అప్పుడే అమలులోకి తీసుకవస్తాయికూడా. అందుచే ఈప్రభుత్వాలను, ఈప్రభుత్వకార్యాలను - సావకాశంగా పరిశీలిస్తే, భవిష్యత్‌లో యూరప్‌ను ఎవరు ఏలేదీ స్పష్టపడిపోతుంది.

ఫ్రాన్సు

ఫ్రాన్సు విప్లవాలకు పుట్టినిల్లు. 1789 విప్లవం, 1871 పారిస్ కమ్యూన్ (కార్మిక విప్లవం) వంటి వీరోచిత సాంప్రదాయాలు గల్గిన ఫ్రాన్సు నేడు తిరిగి స్వాతంత్ర్య జీవితం సాగింపుతోంది.

నాజీదండ్లక్రింద ఫ్రెంచి పరిపాలకుల విద్రోహఫలితంగా, ఫ్రాన్సు నాజీలాక్రమణల పాదాక్రాంతమయింది. నాజీ అనుకూలురైన అనాటి ఫ్రెంచి పరిపాలకులు మొదటినుంచీ సోవియట్ వ్యతిరేకవంతాను అవలంబింపుతూ వచ్చారు. కమ్యూనిస్టుపార్టీని నిషేధించారు. కమ్యూనిస్టులకు ఎక్కువ పలుకుబడివున్న పారిస్‌ప్రజలు, తమ చారిత్రకనగరాన్ని రక్షించుకోడానికి అవకాశం ఈయకుండా చేశారు. పారిస్‌ను చేతులారా నాజీలకు ధారాదత్తం చేశారు.

నేడుపారిస్‌ప్రజలు నాజీదాస్యశృంఖలాలను త్రెంపుకొని, స్వేచ్ఛావాయువులుపీలుస్తున్నారు. మిత్రరాజ్యాల సాయంతో, ఫ్రెంచి ప్రజలు ఫ్రాన్సుకు విముక్తి కల్గించుకొన్నారు.

నేడు విద్రోహులైన లవాల్, పెటాన్ లాంటి ద్రోహులస్థానే డీగాల్‌ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. ఈ ప్రభుత్వంలో, ఫ్రెంచి స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాలను నడిపిన నాయకులెందరో వున్నారు.

పారిస్‌విముక్తికిపూర్వం, డీగాల్‌ప్రభుత్వం అల్జీర్స్ (ఉత్తరాఫ్రికా)లో వుండేది. విముక్తి తర్వాత ఇపుడు ప్యారిస్‌లోనే కొత్త ప్రభుత్వంఏర్పరచబడింది. ప్రజాపరిషత్తుఎన్నుకొనే ప్రభుత్వం వచ్చేదాకా, ఇది అమలులో వుంటుంది.

అల్జీర్స్‌లో ఉండగానే, డీగాల్‌ప్రభుత్వంలో ఇద్దరు కమ్యూనిస్టులుండేవారు. ఈనాడు పారిస్‌లోని డీగాల్ ప్రభుత్వంలో, ఫ్రెంచి స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాల నాయకులందరికి ప్రముఖస్థానం లభించింది. రహస్య ఉద్యమాన్ని, గెరిల్లాయుద్ధాలనుసాగించిన బొమ్మిదిమంది ఈనాడు ప్రభుత్వంలో ఉన్నారు. ఇది వరకు అల్జీర్సు ప్రభుత్వంలో వుంటూ వచ్చిన మంత్రులుకూడా 13 గురువున్నారు. ఫ్రాంక్‌టైయూ టిల్లో వార్లెస్ టిల్లన్ అనే కమ్యూనిస్టు లిద్దరు మంత్రివర్గంలోఉన్నారు. టిల్లన్ ఫ్రెంచిగెరిల్లా సైనికులకు నాయకుడు. ప్రతిఘటన ఉద్యమాల నన్నిటినీ సమన్వయపరిచే సంస్థకు అధ్యక్షుడుగా పనిచేసిన జార్జెస్ బిడోల్ట్ విదేశాంగ మంత్రి అయ్యాడు. అలాగే సోషలిస్టు పార్టీనాయకుడైన అగస్టిన్ లారెంటిన్ కూడా ఈ మంత్రివర్గంలో ఉన్నాడు. మరిముగ్గురు సోషలిస్టు నాయకులున్నారు.

ఈ విధంగా, ఫేసిస్టులతో వీరోచితంగా పోరాడి స్వాతంత్ర్యం సంపాదించు కొన్న ప్రజానాయకులతో ఫ్రెంచిప్రభుత్వం నిండివుంది. వచ్చేఎన్నికలలోగూడ ఇట్టి సోషలిస్టు. కమ్యూనిస్టు - కార్మికనాయకులతో గూడిన ప్రజాప్రభుత్వమే ఏర్పడుతుందనడానికి ఎట్టి సందేహం లేదు.

సామ్రాజ్యవాదుల ఎత్తులు భగ్నమయ్యాయి

బ్రిటిషు - అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదులు పెట్టే ఆటంకాలను లెక్కచేయకుండా, డీగాల్ ప్రభుత్వం ముందంజవేస్తోంది. డీగాల్ వెనుక ఐక్యప్రజాఉద్యమం ఉంది అందుచేత ఆతను అన్ని ఆటంకాలను ఎదుర్కొంగలిగాడు. మొదట డీగాల్‌ప్రభుత్వాన్ని త్వరగా గుర్తించ లేదు బ్రిటన్‌అమెరికాలు. లవాల్‌ప్రభుత్వంలో పోలీసు కార్యదర్శిగా పనిచేస్తూ, నాజీలకు స్వాతంత్ర్య వీరుల నెందరినో అప్పగించి వధ చేసిన, "ప్యూచూ" (ఇతడు పెద్ద పెద్ద గుత్తవ్యాపారసంస్థలకు ప్రతినిధికూడా)మరణశిక్ష విధిస్తే, బ్రిటను గోలచేసింది. కాని ఇలాంటి ఆటంకాలన్నిటినీ కాలదన్నుతూ డీగాల్ ప్రభుత్వం ముందంజవేస్తోంది.

ఫ్రాన్సు భవిష్యత్తును నిర్ణయించే కార్యక్రమాన్నికూడా అప్పుడే మనం చూస్తున్నాం.

వయస్సువచ్చిన వారందరూ వోటుచేసి ఎన్నుకొన్న ప్రజా పరిషత్తే (కాన్‌స్టిట్యూయెంట్ ఎసెంబ్లీ) భావిరాజ్యాంగ చట్టాన్ని ఏర్పరుస్తుంది. ఈ నిర్ణయంవల్ల స్త్రీలకుకూడా వోటు లభించింది. ఇదివరకు ఫ్రాన్సులో స్త్రీలకు వోటులేదు.

దేశానికింత అవర్థకం తెచ్చిపెట్టిన గుత్త వ్యాపారసంస్థలను, పెద్ద పెద్ద పారిశ్రామిక సంస్థలను రద్దుచేసి, జాతీయ ఆర్థిక జీవనానికి బాధ్యతగ్గించుకొరు. గుత్తవ్యాపార సంస్థల యజమానులే ఇదివరకు నాజీల కమ్ముడుపోయి ఫ్రాన్సును నాశనంచేశారు. అలాంటి ద్రోహులు తిరిగి తలయెత్తకుండా ఉండపోవడానికి ఇపుడు అవకాశం లభించింది. అప్పుడే, నాజీలకు ఫ్రెంచి గుత్తవ్యాపారులు అమ్మిన పరిశ్రమలలో చాలభాగం డీగాల్ ప్రభుత్వం స్వాధీనపరచుకొంది. సోవియట్‌తో ఫ్రాన్సుకు స్నేహసంబంధంవుంటుంది. సోవియట్ వ్యతిరేకవంతా వదలంబించి, ఫ్రాన్సును నాజీల కప్పగించిన ద్రోహుల పాతకపు తిరిగి తలయెత్తదు. నాజీ పరిపాలన కాలంలో రహస్యంగా వుంటూ వచ్చిన పత్రికలు బహిరంగంగా ప్రకటించుకొనేహక్కు ఈయబడింది. నాజీలతో సహకార మొనర్చిన ద్రోహులను శిక్షించడానికి విచారణలు అప్పుడే ప్రారంభమయ్యాయి.

కమ్యూనిస్టుల చొరవ

ఈ ముఖ్యనిర్ణయాలను తీసుకోవడంలో కమ్యూనిస్టులకు ప్రధానపాత్రవుంది. స్త్రీలకు వోటింగు హక్కు ఉండాలని తీర్మానం తెచ్చింది కమ్యూనిస్టులు. విదేశాంగనీతి ఫ్రాంసు - సోవియటుల మైత్రిపై ఆధారపడి ఉండాలని తీర్మానం తెచ్చింది కూడా వీరే. గుత్తవ్యాపారులకు ప్రాబల్యం ఉండకూడదని మొదటినుండీ కోరింది కూడా వీరే.

ఈనాడు కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు ఉద్యమాల బలానికి తగినంతగా, ప్రాతినిధ్యం ప్రభుత్వంలో లేనిమాట నిజమే. కాని వచ్చే ఎన్నికలలో ఇప్పటికన్న ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యం సంపాదించుతారనుట తథ్యం.

ఇదివరకు రహస్యంగా పనిచేసిన ఫ్రెంచి స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ నాయకులందరూ కలిసి ప్రకటించిన సంయుక్త ప్రణాళికను జూస్తే, భవిష్యత్ ఫ్రాన్సు ఎలా వుంటుందో మనం ఊహించుకోగలం. ఆప్రణాళికలోనివిశేషాలివి:

ఫ్రాంసు ఓటమికి కారకులయిన వారందరినీ అరెస్టుచేసి విచారణ గావించడం. వారి ఆస్తిపాస్తులన్నీ పీడసావల సహాయార్థం ఉపయోగించడం. దొంగ వ్యాపారులను శిక్షించడం. ప్రస్తుత వివిధ రాజ్యాంగ శాఖలలో ఉన్నద్రోహులను, అనమర్థులను తొలగించడం. నిర్వహణ కాలంలో కార్మికులకు కూడ స్థానమిచ్చు, జాతీయ ఆర్థికవిధానాన్ని అమలు జరుపుటలో వారికి భాగం ఈయడం. విద్యుచ్ఛక్తి, గనులు, ఇన్సూరెన్సు, పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలు మొదలగు వాటిని ప్రభుత్వపరం చేయడం. బ్యాంకులను ప్రభుత్వపరం చేయడం. ఫ్రెంచి సైన్యాన్ని పునర్నిర్మించడం

ఇవన్నీ భవిష్యత్ ఫ్రాంసు పరిపాలన ఎలా ఉంటుందో తెలియజేస్తున్నాయి. ప్రజాపరిపాలనతో ఫ్రాన్సు మళ్ళీ సగర్వంగా తలయెత్తుకు తిరగగలదు. మార్షల్ స్మట్సు "ఫ్రాన్సు కూలిపోయింది, మళ్ళీ తలయెత్తదు." అని అన్నారు. ఈ వక్కాణ సామ్రాజ్యవాది కలలు ఎలా భగ్నమవుతున్నాయో మనం కళ్లారా చూస్తూనే ఉన్నాం.

ఇటలీ

ఇక ఇటలీ విషయం. 1859 లో స్వాతంత్ర్య ద్యమ నేత 'గారిబాల్డీ' వంటి యోధులను కన్నది ఇటలీ. అయినా, 20 ఏండ్లక్రితం ముస్సోలినీ అధివత్యాన, ఇటాలియన్‌ప్రజాఉద్యమం పూర్తిగా అణచివేయబడింది. అంతమాత్రాన ప్రజాస్వామ్యశక్తులు నిరుత్సాహపడలేదు. చేతనైనంత వరకు పాసిజాన్ని ప్రతిఘటించుతూనే వచ్చాయి. ఫ్రాన్సులోవలె బలోపేతమైన ప్రజాఉద్యమం లేకపోయినా, అసలు స్వాతంత్ర్యాగ్ని చల్లారలేదు. 1943 మార్చిలో ఉత్తర ఇటలీలో కార్మికులుసాగించిన సమ్మెలతో, ముస్సోలినీ ప్రభుత్వం యొక్కపునాదులు కదలిపోయాయి. జులైలో సాగిన సమ్మెల వెల్లువ ముస్సోలినీని కుదిపిపెట్టింది. అయినప్పటికీ, ప్రజాఉద్యమం బ్రిటిష్ అమెరికన్ సామ్రాజ్యవాదుల ఆట కట్టించేటంత బలంగా లేదు అందుచేతనే, బడోలియో ప్రభుత్వం ఏర్పడి 10 నెలలవరకు, మిత్రరాజ్యాలు తమ ఆమ్‌గాట్ (మిలటరీ) వరిపాలనద్వారా, ఇటలీని త్రొక్కిపెట్టి వుంచారు.

బడోలియోకు ఉద్వాసన

ఇటలీలో ఫాసిస్టు వ్యతిరేక పార్టీలు ఆరు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ ఐక్యమయ్యాయి. కాని బడోలియో ప్రభుత్వంలోంచి తప్పుకొనిదే తాము ప్రభుత్వంలో చేరమంటూ, ప్రతిష్టంభన కొనసాగిందాయి. కాని ఇటలీ కమ్యూనిస్టు పార్టీనాయకుడు తొగ్లియాట్టి చొరవవలన ఈ ప్రతిష్టంభన భగ్నమయింది. పాసిస్టువ్యతిరేకపార్టీలన్నీ ఐక్యమయి ప్రభుత్వంలో ప్రవేశించినాయి. ప్రజాబలంతో బడోలియోను త్రోసివేయవచ్చునని ఇతడు నిరూపించాడు.

1944 ఏప్రిల్‌లో ఫాసిస్టు ప్రతికూలపార్టీల ఐక్యఉద్యమ నాయకులు ప్రభుత్వంలో చేరారు. అంతటితో మిత్రసైనిక నాయకునికి, గెరిల్లా లకూ తిన్నగా సంబంధం ఏర్పడింది. మిలిటరీ పరిస్థితులు చక్కబడి, రోమునగరానికి విముక్తి కల్గింది. కొద్దిరోజులలోనే ఇటాలియన్ రాజు సింహాసన పరిత్యాగం, బడోలియోకు ఉద్వాసన సంభవించింది.

బడోలియోప్రభుత్వంస్థానే ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. రోము పరిపాలన పైన చెప్పిన ఆరుపార్టీల ప్రతినిధులతో గూడిన కౌన్సిల్ చేతిలోకి వచ్చింది.

అప్పటినుండి రోజురోజు ఇటాలియన్ ప్రజాఉద్యమం ఐక్యతతో బలపడిసాగింది.

గెరిల్లా ఉద్యమ తీవ్రత

ఉత్తర ఇటలీ ఇంకా విముక్తి కాలేదు. అక్కడ జర్మన్లు "రిపబ్లికన్ ఫేసిస్టు" గవర్నమెంటు అంటూ ముస్సోలినీ నాయకత్వాన ఏర్పరిచారు. కాని అది పూర్తిగా విఫలం అయింది. అప్పుడు జర్మన్లే స్వయంగా పరిపాలన సాగిస్తున్నారు. జర్మన్లు ఇటలీ ఫేసిస్టు ఆర్మీని రద్దుచేశారు. దానిలోనిఅనేకవేలమంది సైనికులు గెరిల్లాలతో కలిసిపోయారు. ఈనాడు ఉత్తర ఇటలీలో 4 లక్షల గెరిల్లా సైనికులు పనిచేస్తున్నారు. వీరికితోడుగా కార్మికప్రజల అండ ఉంది. గత డిశంబరు - జనవరి - మార్చి నెలలలో కార్మికులసమ్మెలు విపరీతంగాహెచ్చు ఉండటంవల్ల పరిశ్రమలన్నీ కొన్నాళ్ళపాటు మూలబడవలసి వచ్చింది. ఈ ఉత్తర ఇటలీని గురించి "లండన్ టైమ్సు"పత్రికావిలేఖరివ్రాస్తూ "ఇక్కడ రైతులు, కార్మికులూ అంతా కమ్యూనిస్టుభావాలకలవారే; వీరే ప్రాబల్యంగా ఉన్నారు" అని వ్రాశాడు.

ఇలాంటి ప్రజాశక్తుల బలానికి కేంద్రమైన ఉత్తర ఇటలీకి దాస్యవిమోచనం గాకముందే, ఇటాలియన్ ప్రభుత్వం నేడెన్నో విజయాలు సాధించింది. ఇక ఉత్తర ఇటలీకి కూడ విమోచనం కలిగినవాడు ప్రజాస్వామ్యశక్తులు మరింత బలపడుతాయనడానికి ఎట్టిసందేహం లేదు. ఈనాడు ఇటాలియన్ ప్రభుత్వంలోకూడ కమ్యూనిస్టులే ప్రధానపాత్ర వహించుతున్నారు. ప్రభుత్వంలో ప్రముఖపాత్రను "తొగ్లియాట్టి"(కమ్యూనిస్టు) వహించుచున్నాడని ఒక అమెరికా విలేఖరి ప్రకటించుతున్నాడు. వ్యవసాయశాఖామంత్రియైన "గల్లో" (కమ్యూనిస్టు) ధాన్యం ధరల నిర్ణయంలోను, ధాన్యగ్రహణ విధానాలలోను ప్రజానహకారం తీసుకొని ఆహారసమస్యను చక్కగా పరిష్కరించుచున్నాడు.

కార్మిక ప్రజా ఐక్యత

ఈప్రభుత్వానికి అండగా ఇదివరలోచెప్పిన ఫేసిస్టు ప్రతికూల పార్టీలు ఆరు వున్నాయి. ఇంతేగాక, ఏవిభేదాల మూలంగా ఇటలీలో ఫాసిజం తలయెత్తిందో, ఆవిభేదాలు అంతరించిపోతున్నాయి. కమ్యూనిస్టులు - సోషలిస్టులు ఒక ఒడంబడికకు వచ్చారు. అలాగే కార్మిక సంఘాలు కూడా ఐక్యమయ్యాయి. క్రిష్టియన్ డెమొక్రటిక్, కమ్యూనిస్టు, సోషలిస్టు పార్టీల వలుకుబడి క్రిందవున్న కార్మిక సంఘాలన్నీ ఒకే ఐక్యసంఘంగా (జనరల్ కన్ఫెడరేషన్ ఆఫ్ లేబర్) ఏర్పడ్డాయి. క్రిష్టియన్ డెమొక్రాటిక్ పార్టీలోని అతివాదులు కూడ కమ్యూనిస్టులతో ఒడంబడికకు రావాలని తహతహ లాడుతున్నారు.

(మిగతా 7 వ పేజీలో)

★ చిన్న కథ

అన్నదమ్ముల పంపిళ్లు

— అవసరాల సూర్యారావు

బొలాబోజుల్నుంచి తమ్ముడికి వేసంగా అలి వుంది. చాన్నాళ్ళనుంచీ అన్నా తమ్ముడూ సమిష్టిగానేవున్నారు. అప్పటికింకా తమ్ముడికి మైనారిటీ తీరేలు. ఇంకా చదువుకుంటూనే వున్నాడు. అప్పుడు కనక చీటికి మాటికీ అన్నయ్యని — "కోటు కుట్టించుకుంటా నన్నయ్యా"అని తల్లులడిగేవాడు అన్నయ్య ....అద్దమెందుకూ మొహందగ్గరొకమాటూ మొహం వెనకాలొకమాటూ అనుకాను. అడగడమే ఆలస్యం, వెంటనే ఎంతకావలిస్తే అంతా "ఇంచానాలెక్క!" అనేవాడు. అన్నయ్య గులాబిపువ్వు, తమ్ముడు జాజిపువ్వు, అయినా చేయపడితేనేకాని ముందరకి రానమకున్నాడు తమ్ముడు.

అన్నయ్య సంసారం పెద్దదైంది. వొదినెగారు రెండేళ్ళకోసారి పురిటికి పుట్టింటికెళ్ళి వస్తోంది. పిల్లలకి పిల్లా పరికిణీలూ, చిల్లర తిళ్లూ, పాంమీసం వంటి అన్నగారి బిల్లులూ, మధ్య మధ్య వచ్చీ పోయే పుట్టింటివాళ చుట్టాలూ, వగైరాలకి ఎంతడబ్బు ఖర్చౌతోందో తలుచుకుంటే పెళ్ళంటే చాలా భీతిగావుంది. అయినా ఆరోజులకూడా తమ్ముడు ఉమ్మడిగానే వున్నాడు. అన్నకి దువ్వుకుందుకు చేతికి దువ్వెన్న (దువ్వెన) అందిస్తూ చెల్లెలు పుల్లారావుడ్డీలా, ఆట్టే (కయ్యం) పెట్టడానికి ప్రయత్నించింది.

"అమ్మో! అక్కలాలావుందని చూస్తున్నావేమిటి! సంగనాటి వంగముల్లూను."

పెద్దక్క కాస్త చొరవా, అధికారం తీసుకుంటూ "గుంటపాడెగట్టా! వేసుందు. అనక ఎల్లయ్యకి ఎల్లూ వుండవ్; మల్లయ్యకి మల్లూ లేవ్" అని ఎగనం దోపినవ్వటికీ, తమ్ముడు: "నాకు పిల్లలా ఏవన్నానా?" అన్నాడే కాని, విసావికి వీగలేదు.

కాని ఈనాడు వేరుండేనేకాని వీల్లేదనుకున్నాడు. అదే నాలుగు రాళ్లు వెనకవేసుకోదానికైనా, వేళవట్టున ఇన్ని మెతుకులు తినాలన్నా, వరమావధని నమ్ముతున్నాడు. ఇలాం ఉప్పుడేమాత్రం మెత్తబడినా, తన పిల్లలూ పెళ్ళాం మెడకు చుట్టుకుంటారనే విషయం తట్టుకుని గాభరా పడ్డాడు. తనకీ పెళ్ళయిందా మరి! దానమ్మకదుపు కాలిపోనూ, పెళ్ళాం పిల్లలంటూవున్నాక, ఓనీనీమా కెడదామనీ, పువ్వులు కొని పెళ్ళానికివ్వాలనీ మనిషయాక ఆ మాత్రం ఖర్చవకుండా వుంటుందీ? లోపాయికారీగా సంసార్లకెన్నెన్ని ఖర్చులుంటాయ్? మనసువిప్పి చెప్పాలంటే, ఈ వెధవ కొంపలోంచి బయటికిపోయి, ఓ చిన్నబంగాళా కట్టుకోవాలనివుంది; మరి ఏమనుకున్నారో, కాని! పెళ్లాం ఓవర్లీన్ రాగురానంటే "అలాగే" అందానికి మొహం చెల్లిందికాదు. పెద్దపిల్ల సంగీతం నేర్చుకుంటానని సరదాపడుతోంది. పెద్దబ్బాయ్ నెలకి రు. 2-14-0 స్కూలుజీతం తెమ్మనికళలమీదికి అవాలా? చిన్నది ఎక్కువ చిన్నట్లు తింటూంటే, దాన్ని తిడుతూ పెళ్ళాం దగ్గిర తను "ఆకలికాటిముండ" అని ఎన్ని సార్లన్లేదూ! "పిటిన్నిటికి అడగవా మాన్నా?" అని ఆలోచించి ఆలోచించి, ఉమ్మడి చిట్టాలో ఉద్యరాయాలి. అన్నయ్య ఇవ్వకపోడు. ఏవన్నా అనుకుంటాడనికాదు అదేమిటో అడగాలంటే నోటమ్మటమాటే రాదు. వొళ్ళు చచ్చిపోయినట్లవుతుంది. ఎందుకంటే అంతే ఆమెను - వాడీ అని ఎక్కచ్చిగావుంటే కాస్తటిపిరీచ్చుకోవచ్చు. అన్న సమగుచూ ఇలా ఐకుటున్నంతకాలం ఒక ఊపిరికిస్తే పనిచేస్తోంది. కాని అప్పుడు స్వేచ్ఛ, కాస్త అధికారం, నాదనే అనక్తి వుంటుంది కనక రెండు ఊపిరితిత్తులూ పని చేస్తాయ్.

అదీకాక తన వంసారమూపెద్దదవుతోంది. తెల్లారి లేస్తే పదియాపాయలఖర్చు, కాలం చూస్తే మహా గడ్డుగావుంది. తనకెంత అన్నుందో, ఎంత ఖర్చుతో దో, ఎంతవగ్గినువాలో, తెలియపిస్తితిపోవుంటే, సంసారం అప్పులపాలైపోతోంది; అన్నని అడగలేక రహస్యంగా చేబదుల్లూ, కొట్టుమీద వాదకాలూ మొదలెట్టేడు. ఇలా అయితే ఎలాగ?

తన అన్న, తమ్ముడి సొమ్ము తినకూడదా ఊహ? అబ్బెబ్బే! అలాంటిదెపుడూ లేనేలేదు కాని తన ఉనికికే భంగంవస్తూండే ఎలా కుదురుతుంది? అన్న పిల్లలు పెళ్లీడు కొచ్చేరు, వీళ్ళందరికీ ఉమ్మడిమీద పెళ్ళిళ్ల చేస్తే, తీరా తన పిల్లలు పెళ్ళీడుకొచ్చేసరికి ఏమీ మిగలకపోతే? కుర్రాళ్ళుంటూ వున్నాక వాళ్ళకి చదువనో, వంధ్యనో చెప్పించకపోతే, చెట్టుకోపిట్టయిపోరూ? ఏవో నాలుగురాళ్ళు వెనక వేసుకోకపోతే, నమ్మ వంగింతర్వాత, చాకిరీచేయడానికి ఎవరు పలుకుతారు? అనక దప్పికపోయడానికి అమ్మా, బాబా? బావర బందీలు, బకేనాలూ లేనప్పుడు తన సొమ్మె వదులిన్నా తకదులేదు. కాని ఇవన్నీ తలకి చుట్టుకున్నాయ్! ఏదోలా క్లుప్తం చేసుకుని వేరుంటూ బయటికి రావాలి.

పోనీ అన్నగారైనా సుఖపడుతున్నాడని ఏనోటితో అనగలం? వాడిమనసు నవనీతం. ఇట్టే కరిగిపోతుంది. పొద్దున్నే లేస్తాడు. చల్దన్నం తింటాడు. తిని పొలంలోకి పోయి పాలేర్లా కష్టపడతాడు. ఎండకి ఎండి, వానకి తడుస్తాడు. పాపం వాడిది చిన్నప్పట్నుంచీ కష్టాల జాతకమే. ఉమ్మడి ఆస్తికోసం చుట్టాలుపెట్టినవానాకష్టాలకి ఓర్చి, కోరమ్మట పట్టరాని వాళ్ళకాళ్ళు పట్టేడు. తనకేమాత్రమైనా చదువొచ్చిందంటే అన్నగారే కారణం. అన్నయ్య మాటకేం! వాడినెంత మంచిదని! నాన్న అమ్మ పోయినప్పట్నుంచీ తనను వొదినగారు కదుపులో పెట్టుకుంది. పొద్దున్నే తనకి కాఫీ కావాలంటే కాఫీ; టీ కావాలంటే టీ - అలా కాచిస్తూనే వచ్చింది. నీళ్ళు పోసుకునేందుకు పుల్లలు లేకపోయినా, కొబ్బరికులుతెచ్చి పూడుతూ మంటపెడుతూ వేన్నీళ్లు కాచి, మరిదికి అమిర్చేది. వాళ్లాయనకంటె మరిది కొంచెం వస్తువులన్నీ శుభ్రంగా వుండాలంటాడు కనక, తినేసామానుమీద మూతలూ అవీపెట్టి, జాగర్త చేస్తూనేవుంది. అమాట కొస్తే, తను, ఎలా వడితేఅలాగ అన్నగారిలా తిని పెరుగుతున్నాడు కనకనా! ఏ కూరకావాలంటే అదే చేస్తోంది వొకళ్ళకి వేపుళ్లూ, ఇంకొకళ్ళకి ముద్దకూరలూ, మరొకళ్ళకి చస్పిడి పచ్చళ్లూ, చేస్తోందికదా! ఆవిడిలా చేయడానికి మనిషా, మానా? మరిదంటే ఆగ్గగ్గలాడుతూ అమిర్చి పెట్టడానికేమన్నా "అవ్వుందా?"

ఇంతమంచి ఇల్లాలు మరిది వేరైపోతున్నాడని ఏం అనుమానం పడుతోందో! అన్నగారు పెదర్థం తీసుకుంటేం కావల్సిన వాళ్లే లాగ వస్తారు?

ఆలా అనే,అన్నగారుకు పెళ్ళమ్మడిగానే వేశారు. తనేవెళ్లి కట్నం కుదుర్చుకొచ్చి, పిడికిలి గదులన్నీదాగుచే ఇంటాడు, తన్నాడి మేళం కుదిర్చేడు చీరలూ దాపులా పసిడి గొల్సులను లేకుండా మంచివే కొన్నాడు. బాణసంచా సామాను సమంగా పెంగడం లేదని తయారుచేసిన వాళ్ళని మూకలేశాడు. ఎన్నికయ్యేట్టే తనేపట్టుకుని, పందిట్లో పదిమంది మీద పన్నీరు చల్లేడు. పెళ్ళి కొడుక్కి కోపం వస్తే మరో నూటపదహారు వేసైపిల్ కొంటానన్నాడు. వేళకి అన్నీ అలా చిటికెలమీదయిపోయేలాగ, అన్నీ సిద్ధంచేసి పెళ్ళంటే ఫలానావాళ్ళింట్లోనే జరగాలి అని పదిమందీ "నెభాష్" అనేటట్టు చేశాడు. ఎంత ఖర్చయిందో, ఎంతవుంటోఅన్న నిఱమ్మడిచిట్టా చూపించమన్నారా? అవూసే ఎత్తలేదు.

ఇప్పుడిలా అయితే, తనపిల్లలికి తీరా పెళ్ళీడొచ్చేసరికి అంతా మసుమసుపోతుంది. ఏవోలాగ ఈకాలంలో నాలుగురాళ్ళు వెనక వేసుకోకపోతే "వున్నావా? చచ్చావా?" అని అడిగేవాళ్లెవరు! తను వేరుండడం లోకసహజం, అది అన్నదమ్ముల్లో రివాజే

మాటమీద మాటొస్తే జ్ఞాపకం వచ్చింది. వొదిన ఎంతమంచిదైనా, కొంచెం పైపిల్ల పైపిల్లే; ఈఇళ్ళల్లో మరిదికి పెళ్ళికాకుంతనేపూ ఓలాగ, పెళ్ళయి, తోటి కోడలు కావ రానికొచ్చేక మరోలాగా. వు.టాను, తోటి కోడళ్ళిద్దరికీ పడాలి. మొగాళ్లూ మొగాళ్లూ ఒకటయినా, ఆడాళ్ళకి ఆడాళ్ళకి పడాలి ఇంతకీ వొదిన చెడ్డదని కాదు; ఉమ్మడిగా వుండడమే అలా చేసిందేమో; తన మొగుడు మహా కష్టపడి పోతున్నాడనీ తనకి తిరికన్నదే లేక, తడిమడిబట్ట వొంటినే ఆరిపోతోందనీ, ఉమ్మడిగా తనకే హెచ్చు ఖర్చవుతున్నట్లూ ఆ కాకిమీదా, ఈకాకిమీదాపెట్టి అంటూనేవుంది తన భార్యమాత్రం తక్కువ తిందికనకనా? ఎందుకు! ఏమాటకామాటే అడాది గదా! తన మొగుడే మహా కష్టపడుతున్నట్లూ, తన అన్నేమీ తృణమైనా ముట్టడం లేదన్నట్లూ భావిస్తూ ఒంటెత్తుగా నేసుంటోంది. ఎల్లమ్మని ఎంచాక్కర్లేదు; పోలమ్మని పొగడాక్కర్లేలేదు.

ఇంకా ఈనిచిత్రం చూశారు కాదు! తనే పెట్టుబడి పెడుతోంది కనక తన వంతల్లా సుష్టిగా భోంచేసి ఎంగిలైయినా ఎత్తకుండా చేయలు కడుక్కోడ మనుకుంటాంది. వొదినెగారు దంపులాళ్ళతోటి — "దీనికెంత ఆతిశయం ఏమిటే! ఇది బొడ్డున మాణిక్యం పెట్టి పుట్టిందా. నేను పుట్టలేక పోయానా" అనడం తను విన్నాడు.

వొంతులు పెట్టుకుని పనులన్నీ ముగగ పెడుతున్నారు దీనకంతా కారణం బాధ్యతలు తెలీకపోవడమే. ఇంతకీ సంసారం ఎవరికీ పట్టిందికాదు; మగవెధవేం చేస్తాడు! లేదంటే నాయిగూకొని ఇంట్లో పారేస్తాడు; పారేస్తే అడదన్నది జాగర్త చేసుకోవాలి. నిన్నకాక మొన్న మొన్న; ఇంకా వెల్లాను కాలేదు. మామిడిచెట్టు కొట్టించేదు అప్పుడే పుల్లలు సంగోరు హరాయించేశారు అవిదో సారి వేస్తేన్నూ ఈవిడోసారి వేస్తేన్నూ. వొదినెగారు నెల్లాళ్లకోసారి తలంటుకుంటే తన భార్యగారు వారానికోసారే! వొదినె జుట్టికిదువేస్తే మరదలుగారు మైసూరుపాకులు వండుతోంది. తోటికోడలు మల్లెపూవులు కొనుక్కుంది అంటే తనపిల్లలు "వొద్దులే! ఇంకా వున్నాయ్ కదే!" అంటూన్నా "కొను క్కోండి వెర్రిపీనుగుల్లారా" అని ఐతిమాలి; తిట్టి కొనిపిస్తోంది తన పెళ్ళాం!

ఇలాగే మొత్తంమీద ఇల్లు గుల్లయి పోతోంది. పాపం! వాడుమాత్రంఎక్కణ్ణుంచి తెస్తాడు? అలా ఏది కావాలంటే అది తెచ్చి వేస్తూనేవున్నాడు. అయినా ఇంత సొమ్ము ఏమీ కానట్లు గుంటలా అయిపోతోంది. దీనికి తుంపు పేతుంటనుమే. వేరుంటే "ఇది నాదికదా! జాగర్త చేసుకోకపోతే ఎలాగ" అని ఇద్దరూ అనుకుంటారు. "పిల్లలుగలవాళ్లం ఇంతకరేని ఖర్చులుతే ఎలా!" అని జాగర్త చేసుకుంటారు. ఎవరికివాళ్ళే వాళ్ళ తిప్పలు చేసుకుంటారు. అది కష్టంపెట్టడం కాదు. ఉపకారమూ ఏమిటి? అప్పటిదాకా చిలకా గోరూ తిన్న బతికాయ్; వరే అన్నాతమ్ముడు ఆయూక వొళ్ళకొళ్ళెల్లాగా సహాయం చేసుకుంటారు. అన్నయ్యకి వచ్చాక ఇదంతా చెప్పి వేరుండడం ఇద్దరికీ మంచిదే అని నచ్చచెప్పాలి. అవసరమైతే వొదినెద్వారా చెప్పాలి. అలికి పాపం ఎప్పుడూ పనే.

రాకానిముందావంట రాకాని ముంటా తిక్కలను, ఎప్పుడూ తీరుబాటే వుండదు. విశ్రాంతిలేదు, సుఖమూలేదు; ఎందుకూ! వేరుంటే అంతా చులకనవడుతుంది! పొద్దున్నే లేచి మడిగట్టుకుందా, ఇప్పటి కింకాతెమల్లేదు, తన పెళ్ళాం కొంచెమైనా పనిచేయాలా! అక్కడి పుల్లయెక్కడపెట్టేతేవాట్లు తువ్వంగా వేడిన్నళ్లకాలిన పట్టుతో రుద్దుకుని స్నానం చేస్తోంది

"వొదినా! దానికి పనిచెప్పవేం?"

"పోనిద్దురూ! చెపితే ఎంతకాలం చేస్తుందో! చెయ్యాలని వాళ్ళకుండాలేకపోనీ...."

"ఏమో! నువ్వెందుకు చెయ్యవే అంటే, అవిడేం చెప్పలేనంటుంది."

"అలాగ చెబుతారుటండీ?"

మరిది కొప్పేపూపుకుని - "వేసుంటేగానీ తెగుల కదుగుంది." అన్నాడు. మరిది తన కేసి ఏమంటానన్నట్లుచూసినా, వొదినగారు నవ్వి, ఏమీ అనక, ఆలిపోయేపొయ్యి ఊదుతోంది. పొగకి ఎర్రపడిన కళ్లను చీర కొంగుతో తుడుచుకుంది. మరిది తన పెళ్ళాన్ని తిట్టుకుంటూ వసారాలోకిపోయాడు.

తమ్ముడు, వేరుండడం మంచిదని, అలా అయితేనేకాని సంసారం ఎవరికీ మోయదని, ఇద్దరికీక్షేమమని, ఈసారింకాగట్టిగా నమ్ముతున్నాడు అనోటా, ఈనోటా తమ్ముడువేరుంటానని అందరితోనూ అంటున్నట్లు తెలిసి, అన్న ఆగ్గిరుద్రుడై ఇంటి కొచ్చేడు. తిన్నగా వసారాలో వించున్న తమ్ముణ్ణి చూడనైనా చూడకుండా రికార్డు గదిలోకి వెళ్ళాడు. రికార్డుంతాతీసి - "నీకంత వేరుండాలనేవుంటే, నాతో ఎందుకనకూడదూ? ఆవాట్నీ, ఈవాట్నీ అనడమెందుకురా?"

"అబ్బే! ఆవాట్నీ, ఈవాట్నీ అన్లేదే"

"నువ్వువేరైతే, ఉమ్మడి వ్యవహారాలన్నీ ఏమవుతాయ్?"

"ఇప్పటిలాగే వుంటాయ్"

"నేనాదాదరబందీలు పక్కేను."

"నువ్వూపడక, నేనూపడకపోతే ఎలా కుదురుతుందీ?"

"ఇంతకీ వేరుండవలసిన అగత్యం ఏమొచ్చిందీ?"

తమ్ముడికి భార్యమీద చాలా కోపం వచ్చింది అది పనిచేయకపోవడాని క్కారణం ఉమ్మడిగా వుండడమేనన్నాడు. వంటలు మీద వనులన్నీ ఎలా పాడవుకున్నాయో తట్టుకుని - "మాకావా, నీగదీ! ఇంతవరకూ పాచిల్లు కుడవనైనాలేదు. ఆవిడ చేస్తోందని ఈవిడా, ఈవిడచేస్తోందని ఆవిడాను. మూడు రోజుల కోసారి పిండివంటలా: మనం సంపాదిస్తూ ఏమన్నానా?"

అన్నయ్య గది తీసిచూశాడు. గది నిండా మన్నూ దుమ్ము వుంది. సూద్దగ్గిర ఇనప

(మిగతా వ్రక్క పేజీలో)

అన్నదమ్ముల పంపిళ్లు

మూడురు కాలినట్టునీ, దానిమీద పిండి మరకలూ వున్నాయి.

"మాతా! ఎన్నాళ్ళయింది కంటుకు కానీ! చింతపండు నాలుగు రోజులకంటె హెచ్చువస్తోందా! పెదదవప్పు ఈవేళతో వరి." అంటూ తమ్ముడు తనేలన క్కొట్టుగది తీశాడు; అన్నయ్య ఇంతమించు కాలిగావున్న గదిమూసి కొయ్యయిపోయాడు.

"నువ్వూ, నేనూ అలా తెచ్చిపోయడం, సుఖంలేదో! సుఖంలేదో! నాన్న కట్టిన ఈ ఇల్లు అప్పెచ్చేందికాదో! అనిగోలె త్తడం కన బడుతోంది. ఇంట్లో ఇంత అధానకంపుందని నేను చెప్పేవరకు నీకు తెలీదు."

అన్నయ్య వంటింట్లోకి వెళ్ళబోతూ, ఎందుకోకాని ఆగేడు, ఆగి — "నువ్వు నేనంతతం నీకూమంచిదే; నాకూ మంచిదే." ఒక్కొక్కనేలే మడిచి, లెక్కపెడుతూ వొక్కొక్కమాటే చెప్తున్నాడు: "నీ ఆస్తేదో నువ్వు మానుకోవచ్చు. నా ఆస్తేదో నేను మానుకోవచ్చు.

హెచ్చు అర్చవకుండా మవ్వూ నాలుగు రాళ్ళు వెనకవేసుకోవచ్చు. నేనూ వేసుకో వచ్చు. నీపిల్లలూ మంచి చదువు చదవ వచ్చు. మాపిల్లలూ చదువుకోవచ్చు. సంసా రం ఇద్దరికీ మోస్తుంది. ఇద్దరమూ బాగుపడ తాం.... కాని మనం నేరయాంకదా అని ముల కనచేస్తారు నలుగురూను."

"ఎవరా చేసేవాళ్ళు! ఎందుకుచేస్తారు! అన్నదమ్ములు వేరుండడం లోకవిరుద్ధం కనుకనా! ఇంతకీ, మనం మనం జుత్తూజుత్తూ పట్టుకున్నామా!"

అన్నయ్య వంటింట్లోకి "నిజమే"అన్నట్టు తలూపి వెళ్ళిపోయాడు. తమ్ముడు తన గది లోకి వెళ్ళిపోయాడు. తననీ, తన అన్ననీ పదిమందీ చులకనచేస్తారనే విషయం తలుచు కుని తమ్ముడు — "ఎవరా పెద్దమనిషి మా ఇద్దర్నీ చులకనచేసేవాడు! చులకనచేస్తే, వూరుకుందు కిక్కడ ఎవరూ చేతికి గాజులు తొడిగించుకోలేదు." అంటూ చెప్పలాడు తున్నట్టు అంటున్నాడు.

అన్నయ్య కొంచెంసేపు పోయాక వంటిం ట్లోంచి కేకేశాడు:

"ఒరే తమ్ముడూ! దొడ్డప్పనీ, కక్కనీ పిల్చుకురారా!"

తమ్ముడు దొడ్డప్పగారింటికెడుతూ, మళ్ళీ కోపంవచ్చి — "వేరుగా వున్నంతమాత్రంలో బుడికొన్నికటి, ఎదంకొన్నికటినా! రెండూ కూడా వస్తువుల్నొకలాగే చూస్తాయ్." అన్న మాటలువినబడి, అన్నా వొదినా అవునన్నట్టు కలువపూవుల్లాగ నవ్వుకున్నారు.

మాస్కోలో రాహుల్జీకి ప్రొఫెసర్ ఉద్యోగం

మహాపండిత రాహుల్‌సాంకృత్యాయన్ మాస్కో విశ్వవిద్యాలయంలో విజ్ఞానశాస్త్రా నికి ప్రొఫెసర్ (అధ్యాపకుడు)గా నియమించ బడ్డారు. వీరు ప్రస్తుతం కాశీలో ఉన్నారు.

ప్రజల సొమ్ము వర్తకుల పాలు!

బెజవాడ వర్తకులు చెల్లించవలసిన రు. 1½ లక్షలు దుర్వినియోగం కావలసిందేనా!

షుమారు 2 సంవత్సరాలక్రితం బెజవా డలో 6 చౌకడిపోలు తెరవడం, పట్టణంలో నివసించే బీదప్రజలకు మార్కెట్టురేటుకంటె తక్కువ ధరకు బియ్యం లభించడం పాఠకు లకు తెలిసిన విషయమే. ఈ డిపోల నిర్వ హణ ఒక "చౌకడిపో కమిటీ"కి ఇవ్వ బడింది. ఇందులో సభ్యులు ఎక్కువమంది వర్తకులు; మిగతావారు ఉద్యోగులు. బెజవాడ వర్తకులంతా తాము అమ్మే సరుకుమీద 1000కి పావలా చొప్పున ప్రజలవద్ద కరువుపన్ను వసూలుచేయాలని ఆసొమ్ము నెలనెలా కమి టీకి అప్పగించాలనీ. జిల్లాకలెక్టరు ఉత్తర్వు చేశారు. డిపోలలో చౌకగా వరుకు అమ్మడం వల్ల వచ్చేనష్టాన్ని యీసొమ్ముతో పూడ్చాలి.

ఈ 6 డిపోలు దాదాపు 2 సంవత్సరాలు జయప్రదంగా నడిచాయి. ఈ యేడు సెప్టెం బరు 3 వ తేదీని రేషనింగు రావడంవల్ల అవి మూసివేయబడ్డాయి.

అయితే, నేడు వర్తకులు కమిటీకి చెల్లిం చవలసిన బకాయీలు రు. 1 లక్ష దాటు తున్నాయి. (కమిటీ లెక్కల ప్రకారం) ఈ సొమ్ము యిదివరకే ప్రజలవద్ద వసూలు చేయబడింది. నోటీసుల ద్వారా యీ సొమ్ము కమిటీకి చెల్లించవలసినదని అడిగితే, యీ వసూళ్లుచట్టవిరుద్ధమని వర్తకులువాదిస్తున్నారు. తాము ప్రజలనుండి వసూలుచేసినప్పుడు చట్ట విరుద్ధం కాని పన్ను యిప్పుడు చట్టవిరుద్ధ మైంది యీ మహాపాతకులకు!

ప్రస్తుతం కమిటీవద్ద రు 10,000 నిలవ ఉంది. పైలక్షన్నర రూపాయలు కూడా వసూలుచేసి, మొత్తం సొమ్ముతో బీదల సౌకర్యార్థం ఏదైనా ఒక సంస్థను స్థాపించా లని కమిటీఆలోచిస్తోంది. కాబట్టి, ప్రజలవద్ద "కరువు పన్ను"ను వసూలుచేయడానికి అను మతి యిచ్చిన జిల్లాకలెక్టరు వెంటనే యీ రు 1½ లక్ష వర్తకులవద్ద రాబట్టవలసియుంది.

— టి. వెంకటేశ్వరరావు.
(ఆహారకమిటీ కార్యదర్శి, చౌకడిపో కమిటీ మెంబరు)

బాల బాలికలకు

ఆదర్శప్రాయంగా పనిచేస్తున్న బాలసంఘాలలో క్రాప (గుంటూరుజిల్లా) బాలసంఘం ఒకటి. ఈమధ్య, ఆగస్టులో ఆబాలసంఘం వార్షికోత్సవం జయప్రదంగా జరిగింది. 12, 13వ తేదీలలో ఆటలపోటీలు జరిపారు. వాటిలో కల్గిన ఉత్సాహ ఫలితంగా, ఇదివరకు బాలసంఘా లకు దూరంగా వున్నవారుకూడా బాలసంఘాలలో చేరారు.

13 వ తేదీ రాత్రి బహిరంగసభ జరిగింది. బండ్రెడ్డి సీతారామమ్మ, వార్షికోత్సవం జరుప ప్రోత్సహించిన పెద్దలకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ, ఇతరచోట్లనుండి వచ్చిన బాలసంఘ నాయకులను ఆహ్వానించింది. బాలసంఘ కార్యదర్శి అమరనేని వెంకట్రామయ్య గత సంవ త్సరం సాధించిన పనులను గురించి తెలియజేశాడు.

జి. రామారావు అనే బాలుడు చిలకలూరిపేట బాలసంఘ నాయకుడు. రామారావు వయస్సు 12 సంవత్సరాలేమైనా, తన ప్రారంభోపన్యాసం చక్కగా ఇచ్చాడు. చిన్నచిన్న కథల మదాహరణలిస్తూ, బాలబాలికలను ఇప్పటినుండి దేశభక్తులుగా, సంఘసేవకులుగా తయారుచేయవలసిన ఆవశ్యకతను గురించి చెప్పాడు.

తర్వాత వైజ్ఞానిక కార్యక్రమం ప్రారంభమయింది. 800 మంది ప్రేక్షకులను ఉర్రూత లూగించారు. "నీవు పాడితే వినాలనివుంది, నీవుకూడాపో" అంటూ ఒక ముసలమ్మ తన మనుమరాల్ని ప్రోత్సహించి వైజ్ఞానికదళంలోకి పంపింది. కోలాటంలో పాటలుపాడుతూ వదివిన వీరయ్య అనే 12 సంవత్సరాల బాలుడు అందరి ప్రశంసకు గురియైనాడు. ఆలనిచేత తిరిగి పాటలు పాడించారు. బాలసంఘ కార్యక్రమాన్ని తెలుపుతూ అన్నా-చెల్లెల డ్యాన్సు ప్రదర్శించారు. ఇంకా బుర్రకథ్యాన్సు మొదలగువాటితో ప్రజలను ఉత్సాహపరిచారు. ఈ ప్రదర్శనాలలో పాల్గొన్న అమృతలూరు బాలసంఘానికి, క్రాప బాలసంఘం తరఫున జెండా బహూకరించారు. 14వ తేదీ ప్రతినిధుల సమావేశంలో భావికార్యక్రమం నిర్ణయించు కొంటూ తీర్మానాలు, ఎన్నికలూ జరిగాయి.

ఈ వార్షికోత్సవంలో విశేషం, ఎక్కువమంది బాలబాలికలే ఉపన్యాసకులు కావడం. ఈ వార్షికోత్సవం జరిగాక బాలసంఘం బలపడ్డది. 60 మందికిపైగా బాలసంఘ కార్య క్రమంలో క్రమశిక్షణతో పాల్గొంటున్నారు. తలిదండ్రులుకూడా పిల్లల్ని బాలసంఘంవద్దకు పంపడానికి ఉత్సాహపడుతున్నారు.

ఇలాగే సెప్టెంబరు 22, 23, 24వ తేదీలలో, బెజవాడతాలూకా వైజ్ఞానిక ప్రదర్శనాల పోటీలు, ఆటల పోటీలు ప్రొద్దుటూరిలో జరిగాయి. ఇలా తాలూకాలో జరగడం, ఇదే మొదటిసారి. పదిగ్రామాలనుండి 120 మంది బాలురు, 30 మంది బాలికలువచ్చి పాల్గొన్నారు.

ప్రొద్దుటూరు గ్రామబాలసంఘం ఆఫీసును జాతీయనాయకుల ఫోటోలతో అలంకరిం చారు. బెంగాలు కరువుదృశ్యాలతో, సోవియట్ బాలబాలికల జీవితాన్ని చిత్రించే బొమ్మలతో చిత్రపట ప్రదర్శనం జరిగింది.

24వ తేదీ 300 మంది బాలబాలికలు ఊరేగింపు జరిపారు. ప్రొద్దుటూరులోనేగాక, బొడ్డపాడు, చిన్న పులిపాక గ్రామాలకుకూడా ఊరేగింపు వెళ్ళింది.

రాత్రిజరిగిన బహిరంగసభకు 2 వేలమందిప్రజలు హాజరయ్యారు. జిల్లాయువజనసంఘ కార్యదర్శి తాతినేని సూర్యప్రకాశరావుగారు బాలసంఘాలు వివిధ ప్రదేశాల్లో చేస్తున్న కృషిని వివరించారు. వైజ్ఞానిక ప్రదర్శనాల్లో పెనమలూరు బాలసంఘం, ఆటలలో కోలవెన్ను బాల సంఘం ప్రథమ బహుమతులను సంపాదించాయి. బొబ్బా వెంకటేశ్వరరావు అనే 12 యేండ్ల బాలుడు కర్రసాముతో ప్రజలను ముగ్ధులను చేశాడు. వైజ్ఞానిక ప్రదర్శనాల్లో ముఖ్యంగా చీట్ల పేకాటను హేళనచేసే నాటికది, కరువుదృశ్యాలను ప్రదర్శించే డ్యాన్సు, గమనించదగ్గది.

మూడురోజులూ ఊరంతా బాలబాలికలతో కలకలలాడుతూవుంది. పెద్దలంతా ఈపోటీలకు చాల సహాయపడ్డారు. చివరలోజున బాలబాలికలు తమ గ్రామాలకు వెళ్లేటప్పుడు మిత్రులను విడిచిపోవడానికి మనస్కరించలేదు. ఈమూడురోజుల సమిష్టిజీవనం, అలా అనిపించజేసింది. ఒక ముసలమ్మ "ఊరువగం వలసపోయినట్లుంది" అని అన్నదంటే ఆశ్చర్యమా మరి!

— దొడ్డమ్మ.

★ పుస్తక పరిచయం

'లెనిన్'

రచయిత్రి: క్లారా జెట్కిన్
అనువాదం: పండితారాధ్యుల నాగేశ్వరరావు

వెల: ఎనిమిదణాలు. దొరుకు చోటు: సంస్కృతి గ్రంథమండలి, పెరంబూరుపోస్టు, మద్రాసు.

క్లారా జెట్కిన్ రాసిన 'లెనిన్ ది మేన్' అనుగ్రంథానికిది అనువాదం. క్లారా జెట్కిన్ లెనిన్ సమకాలికురాలు. అతని అడుగు జాడల ననుసరిస్తూ, జర్మనీలో కార్మికవర్గ విప్లవ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించడానికి కృషిచేసిన యోధుల్లో ఒకామె. లెనిన్ గౌర వాన్ని చూరగొంది. నూతన సమాజ నిర్మా ణానికి జీవితం అంకితంచేసిన లెనిన్, రాజ్యాంగ విషయాలపైనే కాకుండా, కళ, బాలబాలికలు, స్త్రీలు మొదలైన విషయాల పైనకూడా ఎంత సునిశితదృష్టిని కేంద్రీక రించేవాడో ఈ గ్రంథం స్పష్టపరుస్తుంది. ఈగ్రంథాన్ని తెలుగుపాఠకులకు అందిచేసి నందులకు సంస్కృతి గ్రంథమండలివారు అభినందనీయులు.

★

★ స్వీకారం

సోమనాధ విజయం

(నాటకం)

రచయిత: నోరి నరసింహశాస్త్రి
సాహితీసమితి, రేపల్లె. వెల: రు 1—0—0

★

చైనా ఎర్ర సైన్యం

రచయిత: ఎ. స్మెడ్లీ
అనువాదం: నిడమర్తి అశ్వినీకుమారదత్తు, నిడమర్తి ఉమారాజేశ్వర్రావు.
వెల: రు. 1—0—0
చిరునామా: రచయితలు, నిడమర్రు. (ప. గోదావరి.)

★

పాడిపంటలు

ఎక్కువ పంటలు పండించడంలో రైతు లకుతోడ్పడే తెలుగు మాసపత్రిక; సులభంగా అర్థమయే భాషలో ప్రచురింప బడుతూంది.

చిరునామా:
వ్యవసాయ డైరెక్టరు, మద్రాసు.
ప్రతి రైతుసంఘం తెప్పించుకోదగినది.

ప్రాణం ఒడ్డి రైతుల సంఘీభావాన్ని కాపాడారు

నెల్లూరుజిల్లాలో వావిలి చెరువువల్ల 5 గ్రామాలకు నీటిపారుదల ఉంది. దాదాపు 1600 యకరాలు దీనిక్రింద సాగు అవుతాయి. అయితే, నీటిపారుదల విషయంలో నోరుగల వానిదేరాజ్యం! చెరువుకు సంబంధించిన తూముల మరవు, కాలువ - యివన్నీ వావిలి మునసబు స్వాధీనంలో వున్నాయి.

ఈ పద్ధతివల్ల సక్రమంగా నీటి పంపకం జరుగుటలేదు. తాలూకా రైతుసంఘం చొరవ తీసుకుని, ఈ 5 గ్రామాల ప్రతినిధుల్ని సెప్టెంబరు 1వ తేదీని సమావేశపరిచింది. అదేజూనే ఎర్నాళ్ళ రైతుమహాసభకూడా. మహా సభలో యీ విషయమై చర్చజరిగింది. తత్ఫలి తంగా, 5 గ్రామాల ప్రజల అంగీకారంపైన ఒక "ఇరిగేషన్ కమిటీ"ని ఎన్నుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నారు. సెప్టెంబరు 28 వ తేదీని తిరిగి ఒక ప్రత్యేక సమావేశం జరి గింది. ఏకగ్రీవంగా ఒక "ఇరిగేషన్ కమిటీ" ఎన్నుకోబడింది. దానికి అధ్యక్షుడు కామ్రేడ్ జి. వి. కొండయ్య.

వావిలి చెరువుక్రింద సాగుఅయేభూములన్ని టికి నీటిపారుదల సక్రమంగాను, న్యాయం గాను, జరిగేలా చేయడానికి ఈ "ఇరిగేషన్ కమిటీ" పూనుకొంది. స్థానికాధికారుల సహా యంతో తూముల మరవు, కాలువ తీసుకో డానికి ప్రయత్నిస్తోంది ప్రజలంతా కమిటీని బలపరుస్తున్నారు.

కాని, యిదేసమయంలో చెరువులో నీరు అయిపోవచ్చింది. తలకుమించిన భారం అన్నట్లు - నీటికిమించిన సాగు అవడంవల్ల, పంపకం సక్రమపద్ధతిని జరక్కపోవడంవల్ల, నీరంతా త్వరలోనే అయిపోయింది. మిగిలిన కొద్దిపాటి నీటిని అయిదుగ్రామాలకుపంచాలి. ఈ సంకటావస్థలో కొందరు స్వార్థపరులు సక్రమ నీటిపంపకాన్ని చెడగొట్టేవిధంగా పనిచేయ నారంభించారు. అయినా, రైతు సంఘ పక్కాళ్లు - కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యులు చలించక, తదేకదీక్షతో న్యాయమైన పద్ధతిని నీటి పంపకం సాగించారు. ఎండిపోతున్న భూములకు మొదట నీటిని సప్లయిచేశారు. ఈ సూత్రం ఎలా న్యాయమైనదో అందరినీ ఒప్పించారు. కొంతమంది తూలనాడినా, సహ నం వహించి అగ్నిపరీక్షకు నిలబడ్డారు.

కాని, 27వ తేదీ (సెప్టెంబరు) నాటికి నీరంతా అయిపోయింది బొటనీరు మాత్రం కొద్దిగా వస్తోంది. ఈ కొద్దినీరు మాగ్రామా నికి రావాలంటే, మాగ్రామానికని అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చాయి. అవి ముదిరి, ఘర్షణలు ప్రారంభమయాయి. కొలగట్ల గ్రామస్థులు నీటిని తమ కాల్వవైపుకు మళ్ళించుకోగానే, వావిలి గ్రామస్థులకు ఆవేశం కలిగింది. వెంటనే వారు వెళ్ళి కొలగట్ల కాలువను బిగించి వచ్చారు. రాజీచేయడానికి ఎంత ప్రయత్నించినా, లాభం లేకపోయింది. ఘర్ష ణలు తీవ్రరూపందాల్చి, రక్తపాతానికి దారి తీసేటట్లుంది. ఈ మహాప్రమాదాన్ని, అపు టకు రైతుసంఘపక్కాళ్లు, కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యులు కంకణం కట్టుకున్నారు. కామ్రేడ్ కొండయ్య, యితర స్థానిక రైతునాయకులు యిరుపక్షాలమధ్య నిలిచి, "మా తలలు తెగ నరికి మీరు చంపుకోండి!" అని అడ్డుపడ్డారు. ఎంతో కష్టంమీద రెండుపక్షాలనుసర్ది, తగాదా పరిష్కారమయేవరకు నీటిని ఎవరూ తీసుకో కూడదని నిర్ణయించబడింది. ప్రజలందరికీ సమ్మతమైన విధంగా నీటిని పంచడానికి తీవ్ర ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఆరోజున రక్తప్రవాహం జరక్కుండా ఆపినందుకు అన్ని గ్రామాలప్రజలు హర్షిస్తున్నారు.

ఉత్తరవిశాఖ గోడు -

చేయెత్తి సాయమూ
చేసితో బాబయ్యా!
చేతి తిరి మీకూ
స్వీకరించండయ్యా!!

కాని కాలామొచ్చి
కష్టపడుతున్నాము!
కడుపు మంటలతో
కాలిపోతున్నాము—

రంగాన్న మూవారు
రాక పోకలు లేవు!
మాగోడు చూసేటి
'మారాజు' లేడయ్యా—

వాన చుక్కలేక
పంట పాడయ్యాది!
మార్కెట్టు ధరలూ
మండిపోయాయి—

మాపాలి 'చంద్రయ్య'
కోపాన పొంగాడు!
వరిగపిల్లా నైన
పట్టుకోనియ్యడు —

'అమ్మోరు' వచ్చింది
అందరిని మింగింది!
'ఉష్ణాలు' వచ్చాయి
ఉడుకెత్తి పోయాము—

పథ్య పానాలకు
వచ్చి పులవలె దిక్కా?
పాడురోగాలతో
మాడిపోయామయ్య—

పండినా పంటంతా
మాయమైపోయింది!
తిండిపొంగలకొట్లు
తెగనిండిపోయాయి—

రోగు వుత్తైలుకూడ
తెగనమ్మి తిన్నాము!
కంచాలు, ముంతాలు
కతకమ్మివేశాము—

ఉన్న పైపాలన్నీ
మున్నే చెల్లాయి!
తిండిదొంగల వలన
'తోగురై' విరిదాము—

ఆకలీ బాధాలు
అంగళ్ళ తెరిదారు!
మా ప్రాణ, మానాలు
పణముగ వొడాము—

కట్టు బట్టాలేక
తిండి తిప్పలులేక
ఎన్నాళ్ళు మేమిట్లు
వేగుతూ వుంటాము!—

పిల్లవదలీ తల్లి,
తల్లినొదలీ పిల్లా,
ఆలివదలీ మొగుడూ
వలసెళ్ళిపోయాము—

వెలలేని మానాలు
వీధివీధులపెట్టి,
పదిరెండు పైసలకె
బలిపెట్టుకొన్నాము!—

పండి నిండిన బాబూ!
కడుపునిండిన తల్లీ!
చేయెత్తి సాయమూ
చేయగా రారండి!! —

— డాక్టరు విశాఖదత్తు

★

"గాంధీ - జిన్నాలు తిరిగి కలవాలి!", "కరువు పీడితప్రజల రక్షణకు ఆంధ్రకేసరి, తదితరనాయకులను విడుదలచేయాలి!" అని 5-10-44 తేదీన జరిగిన చింతలపూడి తాలూకారైతుమహాసభ రైతులవాంఛను ఎలు గెత్తి చాటింది.

రైతులు జాతీయవాంఛను బలపరుస్తున్నారు

చింతలపూడి తాలూకా రైతుమహాసభ దృశ్యాలు

ఆనాటి ఉదయం జోరున వర్షం కురు స్తున్నా, 8 గంటలకల్లా ప్రగడవరం దళం ఎర్రజెండాలతో 'సంఘశక్తికి సాటిలేదన్నా' అంటూ వచ్చిచేరింది. ఆనాడు మధ్యాహ్నం వరకు చుట్టుప్రక్కలనున్న మల్లాయిగూడెం, శివపురం, ఎర్నగుంటపల్లి గ్రామాలనుండి చింతలపూడికి వలంటీరుదళాలు వస్తూనే ఉన్నాయి.

మధ్యాహ్నం 1 గంటకు ప్రతినిధులసమా వేశం జరిగింది. 300 మంది రైతులుకూడా ప్రేక్షకులుగా వచ్చారు. జోరున వర్షం కురి సినా, వ్యతిరేకప్రచారం జరిగినా, యువకులే గాక, వృద్ధులుకూడా మహాసభకు వచ్చారు. యుద్ధబాండులు, యెరువులు, చెర్వు మర మ్మతులు, అధికార్లుపెట్టే యిబ్బందులు మొద లైనవిషయాల్లోతాలూకారైతుసంఘం పాటుబడ్డ విషయం రైతులందరికీ స్వానుభవమే. సంఘం కంటికి రెప్పవలె కాపాడుతుందన్న విషయం గ్రహించారు. అందుచేతనే తమ భవిష్యదభి వృద్ధికి కావలసిన నిర్ణయాలు చేసుకోడానికే వారంతా వచ్చారు.

ఉద్దరాజు సూర్యనారాజుగారు (జిల్లా రైతు సంఘాధ్యక్షులు) సభ కధ్యక్షతవహించారు. కే.కే. కొమ్మారెడ్డి, సర్దార్ దండు నారాయణ రాజు, మాజీ తాలూకా రైతుసంఘాధ్యక్షులైన మేడికొండూరి వెంకటేశ్వరరావుగారు వగైరా నాయకుల చిత్రపటాలు, రైతు నినాదాలు సభాస్థలాన్ని అలంకరించాయి.

శ్రీ గారపాటి సత్యనారాయణగారు రైతు ఉద్యమ చరిత్రను విపులంగా వివరించి, రైతు ఉద్యమంలో చీలికలులేకుండా ఐక్య తతో కృషిచేసేలా రైతులంతా తోడ్పడా లని ఉద్ఘాటించారు.

సర్దార్ నారాయణరాజుగారి, మరినల్గురు దేశభక్తుల మరణాలకు సంతాపం వెల్లడిస్తూ తీర్మానాలు గావించబడ్డాయి. స్థానికనాయకులైన మూల్పూరు రంగయ్య, అల్లూరి సత్య నారాయణగార్లను, దేశనాయకులను తక్షణం విడుదలచేయాలనీ; గాంధీ - జిన్నాలు తిరిగి కలుసుకోవాలనీ; యిరిగేషన్ వసతులు కల్పించాలని మొదలైన రైతు అవసరాలను గురించి 21 తీర్మానములు చేయబడ్డాయి.

250 మంది ప్రజలు ఎర్రజెండాలతో బారులుతీరి, జయజయధ్వానాలతో ఊరేగింపు సాగించారు ఆ సాయంత్రం. 100 రైతు కుటుంబాలకుచెందిన స్త్రీలుఊరేగింపులోపాల్గొ న్నారు.

మహాసభకు 1000 మంది పురుషులు, 400 మంది స్త్రీలు హాజరయారు.

గారపాటి సత్యనారాయణగారు జండా నెగురవేస్తూ, దాని ప్రాముఖ్యతను గురించి చెప్పారు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు కారమూడి సత్యనారాయణరెడ్డిగారు సభికులను, అధ్యక్షు లను ఆహ్వానిస్తూ మాట్లాడారు.

శ్రీ కాశీపట్నం కొండయ్యగారు పంపిన సందేశాన్ని, మహిళాసంఘం తరఫున వ్యవ సాయ కూలీసంఘంతరఫున యితరులుపంపిన సందేశాలను చదివారు.

సభా ప్రారంభకులైన శ్రీ ముక్కామల నాగభూషణంగారు తమ సహజధోరణిలో జాతీయ-అంతర్జాతీయ పరిస్థితులను గురించి, భారతదేశంలో అనాగరిక వ్యవసాయ పద్ధతి, సోవియట్ వ్యవసాయాభివృద్ధి, కరువుకాల కాలుఅధికపంటలు మొదలైన విషయాలనుగు రించి ముచ్చటించారు. రైతు ఉద్యమంలోచీలి కలుతేవద్దని సోదర రైతుసంఘ నాయకుల్ని కోరారు. ప్రతినిధుల సమావేశ నిర్ణయాలన్నీ మహాసభలో యేకగ్రీవంగా ఆమోదించ బడ్డాయి.

ఈ నిర్ణయాలన్నీ నెరవేరాలంటే, స్త్రీ పురుషులంతా రైతుసంఘంలోసభ్యులుగాచేరి, గ్రామసంఘాలేర్పరచుకొని, సంఘాన్నిఅన్ని విధాలాబలపర్చాలని అధ్యక్షులు తమ అంత్యో పన్యాసంలో చెప్పారు.

రాత్రి "బాబూరావు" అనే బుర్రకథ చెప్ప బడింది. షుమారు 4000 మంది దూరగ్రామా లమందికూడా హాజరైనారు.

నిల్వ వ్యాపారస్తుల దురాశ

ప్రజాసేవకులు పేదల్ని కాపాడుతున్నారు

కృష్ణాజిల్లాలో నందిగొట్కూరు అనే తాలూకా ఉంది. జిల్లామొత్తం మీద యిది ఎక్కువ పంటలు పండే ప్రాంతం. అయినా, యీతాలూకా ప్రజలు ఆహారపదార్థాలకు అలమటించవలసి వచ్చింది.

ఇది ఎలాజరిగిందో చూదాం :

మహబూబ్ నగర్ జిల్లా (నైజాం, యీ తాలూకాకు అనుకొనిఉంది. అక్కడ కరువు పరిస్థితులు తేర్పడ్డందువల్ల నిలవ వ్యాపారస్తులకు మంచి అవకాశం దొరికింది. నందిగొట్కూరు తాలూకాలో విపరీతధరలకు ధాన్యంకొని, రహస్యంగా కృష్ణానదిమీద తెప్పలపైదాటించ సాగారు. పుట్టిధాన్యం కంట్రోలు రేటు రు 263 ఉంటే, రు. 350 వరకు యిచ్చి కొని, మహబూబునగర్ జిల్లాలో రు. 700 వరకు అమ్మ నారంభించారు. క్రమంగా తాలూకాలో, ముఖ్యంగా పాతకోట ఫిర్కా గ్రామాలలో, ధాన్యం దొరకడమే దుర్లభమైంది. జొన్నలు సహితం రూపాయికి 1½ పడికంటె (పడి అంటే షుమారు 1½ సేరు) ఎక్కువ దొరకడం లేదు.

ఈవిధంగా ధరలు పెరగడంచూచి, ధనిక రైతులు తమవద్ద నిల్వఉన్న ధాన్యాన్ని విడుదల చేయడం మానివేశారు, ధరలు ఇంకా పెరుగుతాయనే ఆశతో.

కాంగ్రెసు-కమ్యూనిస్టు ఐక్యత

ఇట్టి పరిస్థితులే తాలూకాఅంతటా వ్యాపించేటట్లున్నాయి. అలాజరక్కుండా ఆపడానికి జిల్లా రైతుసంఘాధ్యక్షులైన సి. పుల్లారెడ్డిగారు (కమ్యూనిస్టు,) కాంగ్రెసు ప్రముఖులైన శ్రీ స్వామిరెడ్డిగారు నిశ్చయించుకున్నారు. ప్రజల్ని కాపాడ్డంలో వీరికిగల రాజకీయభేదాభిప్రాయాలు అడ్డురాలేదు. సెప్టెంబరు మొదటి వారంలో యిద్దరూ కలిసి. సిద్ధేశ్వరం-మూర్వకొండ ఘాటుల (యిక్కడే తెప్పలమీద ధాన్యం రహస్యంగా దాటవేసేవారు) పరిసర గ్రామాల్లో సంచారం చేశారు. నిలవ వ్యాపారస్థులు యెలా ప్రజల రక్తం పీలుస్తున్నారో, ఎలా యిటు పాతకోటఫిర్కా ప్రజల్ని, అటు నైజాం ప్రజల్ని దోపిడీచేసి తమ యినుప పెట్టెలు నింపుకుంటున్నారో ఉపన్యాసాల ద్వారా వివరించిచెప్పారు. వారి ఆటల్ని అరికట్టకపోతే, కరువు జిల్లా అంతటా ఎలా వ్యాపించగలదో చూపించారు. ప్రజల్లో చైతన్యం కలిగింది. నిల్వ వ్యాపారస్తులు ప్రజాశత్రువులుగా బట్టబయలు చేయబడ్డారు. వారి రహస్యవ్యాపారాన్ని అరికట్టుటకు రెండు మూడురోజులు రైతుసంఘవాలంటీర్లు కాపలాకాచారు. గ్రామస్థులు వారికి పూర్తిగా సహాయపడ్డారు. ఫలితం, ధాన్యం బయటికి పోకుండా నిలిచింది.

అపూర్వమైన మార్పు

ఈప్రజాసమీకరణవల్ల పరిస్థితుల్లో అపూర్వమైన మార్పువచ్చింది. సిద్ధేశ్వరంలో ఒకవర్తకుడు రహస్యంగా 2 పుట్ల జొన్నలు నిలవచేసి ఉంచాడు. అతనొకరోజున బహిరంగసభకు హాజరయాడు. ఉపన్యాసాలు విన్నాడు.తన్ను ప్రజలెంత అసహ్యించుకుంటున్నారో చూచాడు. మరునాడు వచ్చి, తాను నిలవ ఉంచిన సరుకును కొన్నధరకు అమ్మివేశాడు. రహస్యవ్యాపారం సాగించే మరి కొందరు వర్తకులు బహిరంగసభకు వచ్చి, క్షమిక ఎన్నటూ అట్టిపనిచేయమని వాగ్దానం చేశారు.

సంగమేశ్వరం అనే మరొకగ్రామంలో కూడా యిలాగే ఒక నిలవవ్యాపారస్తుడు తన వద్ద ఉన్న పుట్టి ధాన్యాన్ని పేదలకు అమ్మివేశాడు.

ఈవిధంగా రహస్యవ్యాపారం పూర్తిగా ఆగిపోయింది. ఇప్పుడు కంట్రోలు రేట్లకు ధాన్యం పుష్కలంగా లభిస్తోంది.

అయితే తాలూకాలో స్థానికాధికులు అమలు జరిపే ధాన్యసేకరణ విధానం అవకతవకగాఉంది. ధనికరైతులవద్దా నాల్గవవంతే, బీదరైతులవద్దా నాల్గవవంతే, ధాన్యం వసూలు చేస్తున్నారు. అందువల్ల ధనికరైతులవద్ద చాలా సరుకు నిలవ ఉంటోంది. అది దొంగ మార్కెట్టుకుపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఈ ప్రమాదాన్ని తప్పించి స్కీమును సక్రమ పద్ధతిలో అమలుజరిపించుటకు రైతుసంఘ నాయకులు తీవ్రప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు.

బుక్కపట్నంలో దొంగవ్యాపారుల పతకం

అనంతపురంజిల్లా బుక్కపట్నంలో దొంగవ్యాపారం విరివిగా జరుగుతుండేది. సెప్టెంబరు 19 వ తేదీని మాల్యాజీ వాజీరావు అనే వర్తకుడు రహస్యంగా బండిమీద మూడు బియ్యపుమూటలు తోలించుకుపోతూంటే, రైతుసంఘవాలంటీర్లు పట్టుకొని పోలీసులకు అప్పగించారు. 26 వ తేదీని నుంచు సుబ్బారాయుడు అనే నిల్వవ్యాపారస్తుడు తనబండిలో 6 బియ్యపుబస్తాలు వేసి. తోలించుకుపోతూంటే. వాలంటీర్లు బండిని అపుచేశారు. దాన్ని పోలీసుస్టేషనుకు మరలించడానికి ప్రయత్నిస్తూంటే, దాదాపు 20 మంది దుండగీండ్ర సహాయంతో సుంకు సుబ్బారాయుడు సరుకును దౌర్జన్యంగా లాక్కుపోవాలని ప్రయత్నించారు. కాని, వాలంటీర్లు అక్కడి ప్రజల సహాయంతో బండిని, సరుకును అర్దగించి పోలీసులకు స్వాధీనంచేశారు.

ఎటు చూచినా తమకు ఆటంకాలే కలుగుతూండడంవల్ల, వర్తకులంతా చందాలు వేసుకొని, రైతుసంఘాన్ని కూలద్రోయడానికి వర్తకసంఘం ఒకదాన్ని స్థాపించుకున్నారు.

29 వ తేదీని వీరొక పన్నాగం పన్నారు. రైతుసంఘ వర్కర్లను రెచ్చగొట్టి, వారిని క్రిమినల్ కేసుల్లో యిరికిద్దామని నిశ్చయించుకున్నారు. నాలుగు బళ్లలో బియ్యపుబస్తాలు వేసి, బాహాటంగా బ్యాండు వాయిద్యాలతో తోలుకు వస్తున్నారు. "అడ్డం వచ్చే దీపులు ఉంటే రం"డని సవాలు చేశారు. గ్రామ రైతుసంఘ ప్రెసిడెంటుకు కబురు పంపారు. కాని, అతడేమీ చేతగానివాడుకాదు. ఎప్పుడు దెబ్బతీయాలో, ఎప్పుడు శాంతం వహించాలో, అతనికితెలుసు. అసమయంలో రెచ్చిపోయి, క్షోభం కలిగించుకుంటే రైతుసంఘానికేగాక, ప్రజల ఐక్యతకే ముప్పు వాటిల్లేటట్టుంది. కాబట్టి బళ్లను అపుచేయలేదు. నిలవవ్యాపారస్తుల ముఖాలు కిందికి దించుకుపోయాయి. పాపం తమ పతకం పారలేదు మరి!

ఈ పటనను గురించి వెంటనే జిల్లా రైతుసంఘ ప్రెసిడెంటు టి. నాగిరెడ్డిగారు, సంయుక్త కార్యదర్శి ఎం. కె. దానప్పగారు జిల్లా కలెక్టరుకు తెలియజేశారు. తక్షణమే కలెక్టరు విచారణకై ఉత్తరువులు పంపించారు. ప్రజాసంస్థలు సలహాకృషికి తాను తప్పక సహాయంచేస్తానని వాగ్దానమిచ్చారు.

చిలకలూరిపేటలో ప్రజా సహకారం

గుంటూరుజిల్లా, చిలకలూరి పేటలో 25-9-44 వ తేదీ రాత్రి మున్నలూరి రంగయ్య అండ్ కంపెనీవారి దొడ్డివాకిట్లో 2 లాగుమిల్లు ఉంచటం చూచి, స్థానిక యువజనసంఘం వారు కావలా కాచారు. తెల్లవారుఝామున 4 గంటలకు యిద్దరు దాగస్థులు 16 జొన్నల బస్తాలను బళ్ళపై వేస్తూంటే, కనిపెట్టారు. వెంటనే ఊళ్లో వున్న పెద్దల్ని తీసుకొచ్చి, చూపించారు. బళ్ళు కరణంగారి యింటి ముందుగా వెళ్తున్నాయి. వాలంటీర్లు కరణంగారిని లేపి, బళ్లపై వున్న సరుకును వప్పగించారు. జిల్లా కలెక్టరుకు, అసిస్టెంటు కమర్షియల్ టాక్సు ఆఫీసరుకు పిటీషను కూడా పంపించారు. స్థానిక ఆహారకమిటీ సభ్యులంతా అక్కడ హాజరయారు. వారిలో ఓవర్సీరియరు, సబు రిజిస్ట్రారు, పంచాయితీబోర్డు ప్రెసిడెంటు, స్థానిక కాంగ్రెసు నాయకులైన శ్రీ చట్టి నరసింహాచారిగారు - అంతావున్నారు. దొంగతనం బయటపడింది!

కాని, నిలవ వ్యాపారస్థులు తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నించారు. ఆసరుకంతా కూలీల కొరకు ఉద్దేశింపబడినట్లు స్టేటుమెంటు యిచ్చారు. అసిస్టెంటు కమర్షియల్ టాక్సు ఆఫీసరు విచారణకు వచ్చారు. చాలామందిపెద్దలు తాము స్వయంగా చూచిన విషయం తెలియజేశారు. కూలీలుకూడా, షావుకారు కొట్లోనుంచి తాము రహస్యంగా సరుకు తోలుతూన్న మాట నిజమేనని సాక్ష్యం చెప్పారు. ఆనాటి సరుకు తమకే ఉద్దేశించబడినట్లు తనచేత వేలిముద్రలు వేయించుకున్న సంగతిని బట్టబయలు చేశారు. షావుకార్లగుట్టు బయటపడింది!

2-10-44 వ తేదీని అర్వపల్లి రామయ్య కంపెనీవారు చీటీలేకుండా అరబస్తాబియ్యం బయటికి పంపుతూంటే, నలుగురు గ్రామస్థులు చూచి, స్టేట్‌మెంటుయిచ్చారు. తిరిగి 10 నిమిషాలకు మరొక అరబస్తా కొలుస్తూంటే. వాలంటీర్లు కనిపెట్టి బయటికి రాగానే పట్టుకున్నారు. 23 రు గ్రామస్థుల సంతకాలతో వెంటనే కలెక్టరుకు పిటీషను వెళ్ళింది.

ఈలోగా షావుకార్లు ఒక ఎత్తువేశారు. స్థానిక కాంగ్రెసువాదియైన తోట శీనయ్య నాయుడుగారి మీద కమ్యూనిస్టులకు అనుమానం కలుగజేయాలని నిశ్చయించుకున్నారు. ఆయనపేర పెర్మిట్లు లేపేచే ఒక అరబస్తాకు పెర్మిట్లు తెచ్చారు. ఆయన ఎందుకురాలేదని ప్రశ్నిస్తే, వెంటనే ఆయన సొమ్ము యివ్వడని. అందువల్ల రివెన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరుగారికి పంపుతున్నామని. జవాబు; శీనయ్య నాయుడుగారు ఈ సంగతిని 500 మందిగల బహిరంగసభలో బట్టబయలు చేశారు; కమ్యూనిస్టులు ఆహారసమస్యపై చేసేకృషిని ప్రశంసించారు.

ఇంతింత యెత్తులతో తమ దోపిడీనికొనసాగించాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు దొంగవ్యాపారస్తులు. కాని, ప్రజాసేవకులు ప్రజా ఉద్యమం.ద్వారా వారి పన్నాగాలను భగ్నం చేస్తున్నారు.

యెంద్రాయిలో ప్రజావిజయం

గుంటూరు తాలూకాలో యెంద్రాయి అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ మద్ది సుబ్బారావు అనే నిలవవ్యాపారస్తుడు దొంగమార్కెటులో బియ్యం రు. 38 చొప్పున అమ్ముతున్నాడు. కొందరు ధనిక రైతులు వీరికి తోడ్పడుతున్నారు. వీర్ని అరికట్టాలని నిశ్చయించుకున్నారు స్థానిక యువజనసంఘ సభ్యులు. 2-10-44 తేదీని 8 బస్తాల బియ్యం రహస్యంగా బండిమీద పోతూంటే. గ్రామస్థుల సహాయంతో బండిని అపుచేశారు. కంట్రోలు రేటుప్రకారం షావుకారుకు సొమ్ముయిచ్చి, పెమ్మపైకొన్నిబియ్యం తోలుకువెళ్ళేరైతులకు తిరిగి యిప్పించారు.

మేమూరు మునసబు ఆటకట్టింది

మేమూరుగ్రామంలో (కృష్ణా) కిరోసిన్ రేషనింగు ప్రవేశపెట్టి షుమారు 10 మాసాలైంది. ఈ 10 మాసాలలోను గ్రామమునసబు కార్డు పోయినవారివద్ద, కొత్తకార్డులు పొందవలసినవారివద్ద 2 అణాలు మొదలు 11 అణాలవరకు తన ఇష్టంవచ్చినట్లు వసూలుచేయడం పరిపాటయింది. పోనీ ఆసొమ్ముకైనా కార్డులు యిచ్చాడా అంటే, అలా యివ్వలేదు. ఎప్పటికప్పుడు ఒక్కొక్క చీటి యిచ్చి, వర్తకుని వద్దకు పంపేవాడు. గ్రామస్థులు యీ అక్రమాన్ని మాన్పించ నిశ్చయించుకున్నారు. 2-10-44 వ తేదీని తాలూకా రైతుసంఘ యాజమాన్యాన తహసిల్దారువద్దకురాయబారం వెళ్ళి. మేమూరు మునసబుచేసే అక్రమాన్ని వివరించి చెప్పారు. తహసిల్దారు అంతా విన్నాడు. వెంటనే 40 రేషన్ కార్డులమీద సంతకాలుచేసి యిచ్చారు. మునసబుచర్యను అసహ్యించుకొని. అతనిపై తగుచర్య తీసుకుంటానని వాగ్దానం చేశారు.

మునసబు వెంటనే ఎవరికి యివ్వవలసిన సొమ్ము వారికి తిరిగి యిచ్చివేశాడు. రేషనింగులో యిప్పుడెట్టి అక్రమాలు జరగడం లేదు. ఆదివరలో మునసబు అంటే భయపడ్డ వ్యక్తులు రైతుసంఘంయొక్క శక్తిని గుర్తించి ధైర్యంగా ప్రజాకార్యక్రమాలలో పాల్గొంటున్నారు.

జోహారులు

కామ్రేడ్ దండమూడి కేశవరావు 1940 లో పార్టీలో చేరారు. పార్టీ కార్యక్రమములో దీక్షతో పాల్గొని పనిచేసేవారు. ప్రజాసేవలో ముందడుగువేసేవారు. అఖిలభారత రైతు మహాసభకు వాలంటీరుగా వచ్చి చివరివరకు పనిచేశారు. కృష్ణాకాలువ మరమ్మతులలో పార్టీ పిలుపు వినగానే త్రవ్వుపనిలో పాల్గొని చివరవరకు పనిచేశారు. ఎంతో ఆదర్శప్రాయంగా పనిచేయుచున్న కామ్రేడ్ కేశవరావు 25 వ ఏటన స్వగ్రామం గండిగుంటలో 24-9-44 వ టైఫాయిడ్ జ్వరమువలన మరణించారు.

డాక్టరు రాజగోపాలు నాల్గుసంవత్సరములుగా ఉరవకొండలో ప్రాక్టీసుచేస్తూ, బీద సాదలకు చాలా ఆప్తుడయ్యాడు. వైద్యసహాయమేకాక, కరువునివారణ కృషిలోనూ తాలూకా కరువునివారణ కమిటీకి అధ్యక్షుడుగాను పనిచేశాడు. రాయలసీమ కరువునివారణకై రాష్ట్ర రైతుసంఘం పంపిన వాలంటీర్ల ఆరోగ్యము విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించాడు.

తన వైద్యవిద్యతో ప్రజాపుద్యమాలకు సాహాయం చేయడం తన కర్తవ్యమనుకున్న డాక్టర్ రాజగోపాలు సెప్టెంబరు 26 వ తేదీ రాత్రి 12 గంటలకు టైఫాయిడ్ జ్వరంతో మరణించాడు.

టైఫాయిడ్ జ్వరానికి బలి అయిన ఈ యిద్దరు కామ్రేడ్లుకు మా విప్లవ జోహారులు. వారి ఆశయసిద్ధికై పట్టుదలతో పనిచేద్దామని శపథం తీసుకుందాం.

ప్రజల ప్రాణాలతో చెలగాటమాడే పోలిష్ కాందిశీక ప్రభుత్వం

(2 వ పేజీ తరువాయి)

ఇలా ప్రభుత్వంలోను, ప్రభుత్వానికి అండగావున్న ప్రజలలోను ఐక్యత హెచ్చుతున్నా, ఇటాలియన్ ప్రజాప్రభుత్వం అనేక కష్టాలను ఎదుర్కొనవలసివస్తోంది. ముఖ్యమైన పరిశ్రమలన్నీ ఉత్తర ఇటలీలో ఉన్నాయి, పరిశ్రమలకు ముఖ్యావసరమైన బొగ్గు, విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్తర ఇటలీలోనే ఉన్నాయి. యుద్ధం మూలంగా పాడుపడిన రైలు రోడ్డు రహదారు లింకా బాగుపడలేదు. పరిశ్రమలింకా తిరిగి తలయెత్తలేదు. ఇంతేగాదు. బలమైన సైన్యాన్ని నిర్మించడానికి ఆయుధాలు, పరికరాలు, దుస్తులూ కావాలి ఇవన్నీ మిత్రరాజ్యాలు సప్లయిచేయాలి. ఆహారసమస్యను ఎంతో జాగ్రత్తగా పరిష్కరించుతున్నా, ఇంకా చట్టదారులకు సరిపడే ఆహారపదార్థాలు ఉత్పత్తి కావడంలేదు. లోకోద్ధరణ సంఘం ద్వారా ఆహారపదార్థాలను పంపించాలి. కాని ఈ విషయంలో బ్రిటన్ అమెరికాలు పేచీపెట్టాయి. మొన్నమొన్నటి వరకు తగు సహాయం పంపలేదు. ఫాసిస్టుల, కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యానికి భయపడి, వారి ప్రభుత్వం అసమర్థ ప్రభుత్వం అని రుజువుచేయడానికిగాను, సహాయంపంపలేదు.

సామ్రాజ్యవాదుల ఓటమి

ఇప్పటిప్రభుత్వం అసమర్థమైన ప్రభుత్వం అని వంకపెట్టి తొలగించాలని, తిరిగి రాజవంశీకులతోను బదోలియోతోను ఒక ప్రభుత్వం ఏర్పరచాలని మిత్రరాజ్యాలు ప్రయత్నించినట్లు వార్తలు వచ్చాయి. కాని ఈ కుట్రలన్నీ ఇటాలియన్ ప్రజాబలం ముందు ఓడిపోయాయి.

ఇప్పుడు ఇటాలియన్ ప్రభుత్వాన్ని సంపూర్ణంగా బ్రిటిష్ అమెరికాలు గుర్తించాయి. ఇటలీ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు లండన్, వాషింగ్టన్‌లలో ఇక ఉంటారు. లోకోద్ధరణ సంఘంలో ఇటలీనికూడ చేర్చుకోడంవల్ల, ఇటలీకి కావలసిన సహాయం లభించుతుంది. ఈ విధంగా ఇటలీలోకూడ ప్రజాస్వామ్య ఉద్యమం బలపడి వేళ్లూనింది. ఉత్తర ఇటలీ విముక్తితో, ఇటాలియన్ ప్రజాబలం మరిన్నిరెట్లు హెచ్చుకుంది. యూరప్ భావిరాజకీయాలలో ఇటలీకి ప్రముఖ స్థానం లభించుతుందని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు.

యుగోస్లావియా

గత యుద్ధానంతరం, యుగోస్లావియాను సృష్టించింది మిత్రరాజ్యాలు. అటు జర్మనీ, ఇటు సోవియటు ప్రాబల్యం హెచ్చకుండ ఉండడానికి. తమప్రాబల్యంక్రింద కొన్ని దేశాలను అట్టిపెట్టుకోడానికి, ఆనాటిమిత్రరాజ్యాలు ప్రయత్నించాయి. అలాంటి దేశాలలోనిదే యుగోస్లావియా. దీనిలో సెర్బులు, క్రోటులు, స్లోవెనీలు అనే జాతులున్నాయి. దీనిప్రభుత్వం సెర్బ్ జమీందార్ల ఆధిపత్యంక్రిందకువచ్చింది. యుగోస్లావియా పతనానికి కారణం, ఆదేశంలోని వివిధ జాతులమధ్య అనైక్యత, దాని పరిపాలకులు అవినీతిపరులూ అవడం.

అట్టి యుగోస్లావియాను, నాజీ దాస్యం నుండి తప్పించడానికి మార్షల్ టిటో నాయకత్వాన కమ్యూనిస్టులు గెరిల్లా ఉద్యమం లేవదీశారు, యుగోస్లావియా ప్రతిఘటనా పుద్యమం బలపడి, అనేక ప్రదేశాలకు నాజీ చెరనుండి విముక్తి కల్గింది. ఫాసిస్టు వ్యతిరేక పార్టీలన్నీ కలిసి జాతీయస్వాతంత్ర్య ఉద్యమాన్ని నిర్మించాయి. మార్షల్ టిటో దానికి నాయకుడు.

కాని టిటోనునాయకునిగా గుర్తించడానికి 1½ సంవత్సరాలు పట్టింది. యుగోస్లావియా కాందిశీక ప్రభుత్వమూ, బ్రిటన్ అమెరికాలు టిటోను చాలకాలం గుర్తించలేదు. ఫాసిస్టు ఏజంటూ, ద్రోహి అయిన మిహైలోవిచ్‌ను గుర్తించి, ప్రజలను గందరగోళ పరిచాయి. కాని చివరకు మిహైలోవిచ్‌ను త్రోసిరాజన వలసి వచ్చింది.

చర్చిల్‌కొడుకు గూడా ప్రశంసించాడు

ఇప్పుడు యుగోస్లావియా కాందిశీక ప్రభుత్వంగూడ టిటోను గుర్తించింది. విముక్త యుగోస్లావియాను పరిపాలనసాగించే అధికారం టిటోకే ఈయబడింది;నూతనయుగోస్లావ్ ప్రభుత్వంలో టిటో ప్రతినిధులిద్దరున్నారు. ప్రధాని చర్చిల్‌కొడుకు రండాల్ఫ్ చర్చిలు, యుగోస్లావియాను సందర్శించి, టిటోను పొగిడాడు టిటో అన్నిపక్షాలవారిని ఐక్యపరిచాడని పశంసించాడు. భావియూరప్ దృశ్యాన్ని యుగోస్లావియాలో చూడవచ్చునంటూ మెచ్చుకొన్నాడు,

యుగోస్లావియాలో జాతీయ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం ప్రజల్లో వేళ్లూనుంది. వయస్సు వచ్చినవారందరూ వోటుచేసి ఎన్నుకొన్న 65 గురు సభ్యులతో ఒక సమితి ఏర్పడింది. ఇదే పై స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాన్ని నడుపుతుంది. ఇంతేగాక ఆయాజాతులకు సంపూర్ణ జాతీయ హక్కులను ప్రసాదించుటద్వారా, జాతీయైక్యత ఏర్పడింది. ఇట్టి స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాన్ని మొదట గుర్తించి సహాయపడింది సోవియట్. ఈనాడు సోవియట్ సైనికుల తోడ్పాటుతో, టిటో దేశభక్త సైన్యాలు, తమ దేశాన్ని నాజీ చెరనుండి విడిపించుతున్నాయి. జమీందార్ల ప్రాబల్యాన్ని తొలగించుకొని, జాతీయైక్యతఏర్పరచుకొన్న యుగోస్లావియా, భవిష్యత్ యూరప్ రాజకీయాలలో ప్రముఖ స్థానంవహించుతుంది.

జకోస్లావేకియా

జకోస్లావేకియా మధ్య యూరప్‌లోకల్లా పెద్ద పారిశ్రామిక దేశం. హిట్లరును సంతృప్తి పరచాలనే బ్రిటిష్ - ఫ్రెంచి అభివృద్ధి నిరోధకముఠాల వత్తిడికి జకోస్లావేకియా లొంగిపోయింది. సోవియట్ సహాయంతో హిట్లరును ఎదిరిస్తే, తాము సహాయం చేయక పోవడమేగాక, అంతర్యుద్ధంకూడ పురిగొల్పుతామని, నాటిబ్రిటన్ ఫ్రాంసు పాలకవర్గాలన్నాయి. అందుచే జకోస్లావేకియా ప్రభుత్వం లొంగిపోయింది. మ్యూనిక్ ద్రోహంజరిగింది. ఇంతేగాక ఆదేశంలోనే, వున్న స్లోవాక్‌లు జర్మన్లు, మాగియార్‌లు - మొదలగు జాతుల సమస్య పరిష్కరింపబడలేదు.

కాని నేడు పరిస్థితులు మారిపోయాయి. ద్రోహులంతా బట్టబయలయ్యారు. జకోస్లోవేకియా దేశభక్తులంతా తమ దేశవిముక్తికి కృషిచేస్తున్నారు. రెడ్‌ఆర్మీ రాకకు ఎదురు చూస్తున్నారు. జకోస్లావేకియా అధ్యక్షుని ప్రకటనలే ముస్ముందు ఆదేశం ఎలావుండేది తెలియజేస్తుంది. అతడు, జకోస్లావేకియా ఐక్యత, జక్-సోవియటు మైత్రిపై ఆధారపడి వుంటుందన్నాడు. ఒకప్లానుతోగూడిన ఆర్థిక విధానం (అంటే పెట్టుబడిదారుల ప్రయోజనాలకే మొదటిస్థానం ఇచ్చేపద్ధతి కాకుండా) ఏర్పరుస్తామన్నాడు. జకోస్లావేకియాలోని అన్ని జాతులకు సమానహక్కులుంటాయని హామీ నిచ్చాడు.

ఇవన్నీ ఆచరణలోకి తేవడానికి అవసరమైన ప్రజా ఐక్యతకూడ సమకూరింది. సోషలిస్టుపార్టీ (అధ్యక్షుడు బెనెస్ ఈపార్టీకి చెందినవాడే) సోషల్ డెమాక్రటిక్‌పార్టీ, కమ్యూనిస్టుపార్టీలు పై కార్యక్రమాన్ని ఆచరణలోకి తేడానికి ఐక్యతతో కంకణంగట్టాయి.

రెడ్‌ఆర్మీ సాయంతో నేడో రేపో జకోస్లావేకియా విముక్తి కానున్నది. జకోస్లావేకియాలో కొత్త ప్రభుత్వం యుద్ధానంతరమే ఏర్పడుతుంది. కాని ఈలోగా విముక్తిచెందిన దేశంలో, స్థానిక "జాతీయ స్వాతంత్ర్య కమిటీల" సహకారంతో పరిపాలన కొనసాగించబడుతుంది.

పోలండు

హిట్లరు దురాక్రమణకాలంలో అనేక దేశాల ప్రభుత్వాలు పరదేశాలకు తలదాచుకోడానికి పారిపోయాయి. అలాంటి కాందిశీక ప్రభుత్వాలన్నిటిలోను పోలిష్ ప్రభుత్వం, కరుడుగట్టిన అభివృద్ధి నిరోధక ప్రభుత్వం.

అభివృద్ధి నిరోధకుల పంథా

"ఇది సోవియటుకు ప్రతికూలంగాను, ఫాసిస్టుల కనుకూలంగాను మెలగుతోంది. నాజీ జర్మనీతో పోరాడితే, సోవియట్‌సహాయ పడతానంది. అభివృద్ధి నిరోధకులైన పెట్టుబడిదారుల, భూస్వాముల ప్రాబల్యంలోఉన్న పోలిష్ ప్రభుత్వం ఆ సహాయాన్ని కాలదన్నింది ఆ విధంగా యుద్ధానికి దారితీసింది, ఆ పోలిష్ పరిపాలకులే పోలండ్ రైతులను నిరక్షరాస్యులగాను అజ్ఞానులగాను ఉంచి దోపిడిచేసేవారు. కార్మికవర్గ సంస్థలను నాశనంచేశారు. అలాంటి ప్రభుత్వ ప్రతినిధులే నేడు లండన్‌లో కూర్చుని నానా హంగామా చేస్తున్నారు. కానిఇంగ్లండులోను, అటు పోలండులోను కూడ వీరి ప్రాబల్యం దినదినం నశించిపోతోంది. పోలండు ముఖ్య సేనానుల నల్గురిలోనూ ఒకడైన జెలిగోవిస్కీ, లండలోని పోలిష్ కాందిశీక ప్రభుత్వాన్ని విడనాడు ఈనాడు లండన్‌పోలిష్‌వారిలో కూడ చీలికలు వస్తున్నాయి. కరుడుగట్టిన సోవియట్ - వ్యతిరేకులొకప్రక్క, అంతో కొంత వరకు మితవాదులొకప్రక్క చేరుతున్నారు. ఈనాటి పోలిష్ ప్రధాని రెండవ తెగకు చెందినవాడు. పోలిష్ అధ్యక్షుడూ, జనరల్ సోస్నొకోవ్స్కీ మొదటి తెగకు చెందినవాళ్ళు. ఈ తెగ ప్రజల ప్రాణాలతో చెలగాటమాడ జారినైనా సందేహించదానికి వార్సా తిరుగుబాటు ఉదాహరణ నిదర్శనం.

వార్సా తిరుగుబాటు

రెండు నెలల క్రితం, జనరల్ సోస్నొకోవ్స్కీ (లండలోనున్న పోలిష్ ప్రభుత్వ సర్వసైన్యాధిపతి) వార్సాప్రజలను తిరుగుబాటు చేయండని ఆజ్ఞాపించాడు. కాని ఈ తిరుగుబాటును, సోవియట్ మిలటరీవ్యూహంతో సమన్వయపరచిగాని, కనీసం ఇతర మిత్రరాజ్యాలతో చెప్పిగాని చేయలేదు. ఆలోచన ఇది : ఈ తిరుగుబాటువల్ల తమ "ప్రతిష్ఠ" హెచ్చుతుంది. లేదా, మిత్రరాజ్యాలు - ముఖ్యంగా సోవియట్ - సహాయం చేయలేదుగాబట్టి ఓడిపోయిందని నిందవేయవచ్చు. అలాగే నింద వేస్తూ దుష్ప్రచారం చేశారుకూడా, కాని ప్రపంచం అంతా వాస్తవాన్ని గుర్తించింది. చివరకు సోస్నొకోవ్స్కీని సైనికాధిపత్యం నుండి ఊడబెరుకవలసి వచ్చింది పోలిష్ కాందిశీక ప్రభుత్వం.

అయినా ఈ అభివృద్ధి నిరోధకుల ఆట పూర్తిగా కట్టలేదు. సోస్నొకోవ్స్కీస్థానే "జనరల్ బోర్" సర్వసైన్యాధిపతి అయ్యాడు. ఎవరీతడు? సోస్నొకోవ్స్కీ ఆజ్ఞానుసారం తిరుగుబాటు లేవదీసి లక్షలకొలది ప్రాణాలను అనవసరంగా బలిపెట్టిన మహాయోధుడు! 63 రోజులు తిరుగుబాటు జరిగినా, ఒక్కరోజైనా ఇతడు వార్సాలోలేడని, స్వతంత్ర పోలిష్ కమిటీ అధ్యక్షుడు చెబుతున్నాడు. పైగా తిరుగుబాటుచేసిన పోలిష్ సైన్యాలను జర్మనీకి లొంగిపొమ్మని ఇతడు సలహా ఇచ్చాడు ఇతడుకూడ చివరకు జర్మనీకి లొంగిపోయాడు. ఇదివరదాకా, వార్సాకు అవతలవున్న సోవియటుసైన్యాలతో సంబంధం ఏర్పడిందంటూ అబద్ధ ప్రకటనలు చేసినది ఇతడు. జర్మనీపై తిరుగుబాటుచేసిన సైన్యాలను విస్టులానదిని దాటించి రెడ్‌ఆర్మీతో కలపడానికి ఎట్టి ప్రయత్నమూ చేయలేదు. పైగా అలా స్వతంత్రించి (మిగతా 8 వ పేజీ)

---

20 వ ఆంధ్రరాష్ట్ర

విద్యార్థి మహాసభ, బందరు

అక్టోబరు 27, 28, 29 తేదీలలో

అధ్యక్షులు : శ్రీ కొత్రగడ్డ వెంకటనారాయణరావుగారు ఎం. ఎల్. ఏ.

ప్రారంభకులు : శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు ఎం. ఎల్. ఏ.

పతాకోత్సవం : శుభ్రతసేన్‌గుప్తగారు ('స్టూడెంట్' పత్రిక సంపాదకులు)

శ్రీ స్థానం నరసింహారావుగారి, ఇంకా మరికొందరి ఉపన్యాసములుండును. ప్రతినిధులందరు 26 వ తారీఖు సాయంత్రానికే బందరు రావాలి. 29 వ తారీఖు బహిరంగసభకు విద్యార్థులు, పౌరులు రా ప్రార్థన.

రావి సుబ్బారావు,
ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి.

(7 వ పేజీ తరువాయి) పోరాడిన పోలిష్ సైనికులను నిరాయుధులనుచేసి జర్మనీ కప్పగింత మొదలెట్టారు ఇతని క్రిందిఉద్యోగులు. అయినా కొంతమంది పోలిష్‌వీరులు, అటు జర్మన్లతోను, ఇటు పోలిష్ ద్రోహులతోను పోరాడుతూ ఎర్రసైన్యంలో కలిశారు. వార్సా తిరుగుబాటును లేవదీసి లక్షలకొలది ప్రజల ప్రాణాలను బలిపెట్టిన ఈ ద్రోహులను అం[illegible] తున్నాయి.

స్వతంత్ర పోలిష్ కమిటీ

కాని, నిజమైన పోలిష్ ప్రజాప్రతినిధులు స్వతంత్ర పోలిష్ కమిటీలో ఉన్నారు. ఈకమిటీని సోవియట్ ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఇది అప్పుడే లుబ్లిన్‌లో ప్రభుత్వం ఏర్పరచుకొని పరిపాలన సాగించుతోంది. రైతులకుభూమిని పంచిఇచ్చి, ప్రజాస్వామిక పరిపాలన సాగించుతోంది. ఇదివరకు సోవియట్‌పైచేసిన దుష్ప్రచారంవల్ల మోసపోయిన వారుకూడా క్రమంగా నిజాన్ని గుర్తించుతున్నారు. జాతీయపక్షం, సోషలిస్టుపార్టీ, రైతుపార్టీ, కార్మికపార్టీ - ఇవన్నీ నేడు స్వతంత్ర పోలిష్ కమిటీనే బలపరుస్తున్నాయి.

స్వతంత్ర పోలిష్‌కమిటీ ప్రకటించిన కార్యక్రమం ఇది:

సోవియటుతోను, జకోస్లావేకియాతోను స్నేహంగా ఉండుట. వయస్సువచ్చిన వారందరికీ వోటింగు హక్కు ఇచ్చుట. పెద్దపెద్ద జమీందార్లభూములను ప్రభుత్వపరంచేయుట, ముఖ్యపరిశ్రమలను ప్రభుత్వపరం చేయుట. విముక్తిచెందిన పోలెండులో ఇవన్నీ అపుడే ఆచరణలోకి వస్తున్నాయికూడా.

రెడ్‌ఆర్మీ, పోలెండ్‌ను విముక్తి చేసిన కొలదీ, స్వతంత్ర పోలిష్‌కమిటీ బలపడుతుంది. ఇప్పటికప్పుడే దాని ఆధ్వర్యాన లక్షన్నర సైన్యం సోవియటుతోకలిసి తమమాతృదేశానికి చెర తప్పించుతోంది. సోవియట్ వ్యతిరేక జమీందార్ల పరిపాలన నశించి, ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం ముస్ముందు పోలెండులో ఏర్పడుతుందనడానికి ఎట్టిసందేహమూ లేదు.

ఈ నాడు పోలిష్ సమస్యపై మాస్కోలో చర్చలు సాగుతున్నాయి. చర్చిల్, స్టాలిన్, స్వతంత్ర పోలిష్‌కమిటీ ప్రతినిధులు, పోలిష్ కాందిశీక ప్రభుత్వ ప్రధానీ. ఈ చర్చలలో పాల్గొంటున్నారు.

ఈచర్చల ఫలితం ఎలా వుంటుందో సులభంగా చెప్పవచ్చు. పోలిష్ కాందిశీక ప్రభుత్వంలో సోవియటు ప్రతికూల ముఠా అంతా తొలగిపోవాలి; 1935 నాటి నిరంకుశరాజ్యాంగ చట్టం పోయి 1921 నాటి రాజ్యాంగాన్ని తిరిగి పోలెండు ప్రవేశపెట్టాలి. అప్పుడే రాజీసాధ్యపడుతుంది. అప్పుడే పోలెండుప్రజలు కోరే "స్వతంత్ర బలిష్ఠపోలెండు" నిర్మాణంసంభవమవుతుంది.

బాల్కన్ రాజ్యాలలో

ఇక బాల్కన్‌రాజ్యాల విషయం చూద్దాం. బాల్కన్ దేశాలంటే, రుమేనియా, బల్గేరియా గ్రీసు, యుగోస్లావియాలు. యుగోస్లావియా విషయం ఇదివరకే ప్రస్తావించాం. తక్కిన వాటి విషయం పరిశీలించుదాం. ఈ రాజ్యాలన్నీ మొదట బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదుల చేతుల్లోను, ఆనిమ్మట జర్మను సామ్రాజ్యవాదుల చేతుల్లోను కీలుబొమ్మలుగా ఉంటూ వచ్చాయి. ఏ నియమాలులేని భూస్వాములు-పెట్టుబడిదారుల ముఠాలు ఈదేశాలను పరిపాలించుతూ వచ్చాయి. ఒక దేశంతో మరొకదేశం తలపడుతూ, నిరంతరం కొట్టుకు చచ్చేవాళ్లు. అట్టి బాల్కనుదేశాలలో ఇప్పుడే ప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వాలుతలయెత్తుతున్నాయి.

రుమేనియాలో "జాతీయ ఐక్య" ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. లిబరల్సు, సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులు ఈ ప్రభుత్వంలో వున్నారు. బల్గేరియన్ ప్రభుత్వంలో కమ్యూనిస్టులకు ప్రముఖస్థానం ఏర్పడింది. ఉప ప్రధానీ, అంతరంగికమంత్రి, ఇద్దరూ కమ్యూనిస్టులే. దేశద్రోహులైన జమీందార్లను, పెట్టుబడిదార్లను అరెస్టుచేసి, వారి ఆస్తిని లాగివేసి, వారిని శిక్షించుతోంది ఈ ప్రభుత్వం.

గ్రీసు కాందిశీక ప్రభుత్వంలో ఇపుడు ఇద్దరు కమ్యూనిస్టు మంత్రులున్నారు. వీరు కార్మిక, వ్యవసాయశాఖలకు మంత్రులు. గ్రీసు శత్రు దాస్యంనుండి విమోచనంపొందిన తర్వాత, ప్రజల అభీష్టాన్ననుసరించి పరిపాలించడానికి ఈ ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ప్రజాభిప్రాయం తీసుకున్న తర్వాతనే గ్రీసు రాజు గ్రీసులో ప్రవేశించాలి అని ఇదివరలో గ్రీసు దేశభక్తదళాలు కోరినసంగతి మనకు తెలిసిన విషయమే. కాబట్టి గ్రీసు భావిప్రభుత్వం ఎలా ఉంటుందో వేరే చెప్ప నక్కరలేదు.

ఇదీ నూతనంగా ఆవిర్భవించుతూన్న యూరప్ కథ.

సామ్రాజ్యవాదుల పెత్తనమిక సాగదు

సామ్రాజ్యవాదులు, యుద్ధంలో జయించాక శాంతిమహాసభలో, ప్రజల ఇష్టానిష్టాలతో సంబంధంలేకుండానే, తమ పెత్తనానికి అనువరమైన నిర్ణయాలను గావించరా?, అని ప్రశ్నించవచ్చు.

కాని అట్టి ఆటలు కొనసాగవు. శత్రుదాస్యంనుండి విముక్తి అయిన ప్రతియూరప్ దేశంలోను అభేద్యమయిన ఐక్యత ఏర్పడింది. ఫాసిస్టు దురాక్రమణ కాలంలో అగ్నిపరీక్షలకు నిలచి గెలిచిన ఐక్యత ఇది. అందుచే ఈ ఐక్య ప్రజా వుద్యమాలముందు సామ్రాజ్యవాదుల ఆటలు సాగవు.

ఈ యుద్ధానికి పూర్వంకూడా స్పెయిన్, ఫ్రాన్సు, జకోస్లావేకియాలలో ప్రజా ఐక్య సంఘటన (పాప్యులర్ ఫ్రంటు) లుండేవి. అయినా నేటివలె అప్పుడవి బలిష్ఠంగాలేవు. హిట్లరు అనుకూలురైన సామ్రాజ్యవాదుల చేత, సోవియట్ ప్రతికూలురచేత, ఆనాటి ప్రజాఐక్యసంఘటనలు ఓడింపబడ్డాయి. దృఢమైనఐక్యత లేకపోవడంవల్ల, సోవియట్‌పై చేసిన దుష్ప్రచారం కొందరిలో పనిచేయడం వల్ల, ఆనాడు ప్రజా ఐక్య సంఘటనలు బలహీనపడి ఓడిపోయాయి.

కాని ఈనాడు ఫాసిస్టు దాస్యంలో అగ్నిపరీక్షకు గురియైన వివిధప్రజాస్వామ్య పక్షాలు బలిష్ఠమైన, అభేద్యమైన, ఐక్యత నిర్మించుకొన్నాయి. ఇదివరకువలె ఎవరూ "బోల్షివిక్ భూతాన్ని" సృష్టించి ఎవరినీ భయపెట్టలేరు. రెడ్‌ఆర్మీనిజూచి, సోవియట్‌యూనియన్‌నిజూచి, ఆక్రమితయూరప్‌లోని దేశభక్తులంతా ఉత్సాహపడ్డారు. తమ దేశాని కెన్నటికైనా ముక్తివుందనే ఆశను కల్పించిందెవరంటే, రెడ్ ఆర్మీ యే అని చెప్పాలి. ఇంతేగాక ప్రతిదేశంలోను కమ్యూనిస్టులు ఫాసిస్టుప్రతిఘటనఉద్యమంలోముందు నిలిచి గౌరవస్థానాలను అలంకరించారు.

యూరప్‌లోని ఈ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాల ఆశయం ఏమిటి? తమతమ దేశాలలో స్వాతంత్ర్యమూ, ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనా, స్థాపించడం. ఇందుకోసమే అవి పోరాడుతున్నాయి. ఈపోరాటంలో దేశద్రోహులుగా పనిచేస్తూవచ్చిన అభివృద్ధినిరోధకులు, జమీందార్లు - పెట్టుబడిదార్ల తొత్తులైన కుట్రదార్లు నశించిపోతున్నారు. అందుచే మొదటిఆశయం సఫలమౌతోంది. రెండవఆశయం, స్వతంత్ర రాజ్యాంగాధికారంతో దేశాలన్నీ ఒకే కుటుంబంగా ఏర్పడటం. దురాక్రమణకు గురికాకుండా శాంతియుతమైన జీవితాన్ని నిర్మించుకోడం. ఇప్పుడు యూరప్‌లో తలయెత్తిన ఐక్య స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం. అనేక జాతుల మధ్య, పార్టీలమధ్య ఐక్యతను నిర్మించగల్గింది. జాతులసమస్యను పరిష్కరించగలిగింది. అందుచే ముస్ముందు స్వాతంత్ర్యప్రియులైన వివిధదేశాల ప్రజలను ఒకే కుటుంబంగా కలుపలేకపోతుందని భయపడనవసరంలేదు.

ఇంతేగాక, యూరప్‌లో తిరిగి అభివృద్ధి నిరోధకతత్వం తలయెత్తకుండా కాపాడటానికి సోవియటు యూనియన్‌వుంది. అలా తలయెత్తకుండా చేయుడానికి టెహరాన్‌లో మిత్రరాజ్యాలు నిశ్చయించాయి. టెహరాన్ నిర్ణయాలను మిత్రరాజ్యాలచేఅమలుపరపించగల శక్తి, బ్రిటిషు - అమెరికన్ ప్రజాఉద్యమాలలోను, యూరప్‌దేశాల ప్రజాఉద్యమాలలోను వుంది. ఈశక్తి నానాటికి వృద్ధిపొందుతోంది. టెహరాన్ తర్వాత ప్రజా చైతన్య ఫలితంగా మిత్రరాజ్యాలమధ్య మరింత ఐక్యత ఏర్పడుతోంది. ప్రజాశక్తులేవిజయంపొందుతున్నాయి.

యుగోస్లావియాలో టిటోను, నూతన ఇటాలియన్ ప్రభుత్వాన్ని, డిగాల్ ప్రభుత్వాన్ని, గుర్తించడం, బల్గేరియా - రుమేనియాలలో అభివృద్ధి నిరోధకముఠాల్ని అణచడంలో సోవియటుచేసిన సూచనలను బ్రిటన్-అమెరికాలు అంగీకరించడం-ఇవన్నీ ప్రజా విజయాలను, సామ్రాజ్యవాదుల-వారి ఏజంట్ల అపజయాలను తెలియజేస్తున్నాయి.

యూరప్‌లో పాతయుగం నశించి, నూతన యుగం ప్రారంభమయింది. 300 ఏండ్లుగా నిరంతర యుద్ధాలకు పుట్టినిల్లయిన యూరప్ రూపురేఖలు మారిపోతున్నాయి. ప్రజాబలం, ప్రజాఐక్యత, ప్రజాచైతన్యం నూతన ప్రజాస్వామ్య యూరప్‌ను కాపాడి, పోషించి, పెంపొందించు కోగలవు.

★ యుద్ధసమీక్ష

రెడ్ ఆర్మీ అఖండ విజయాలు

రెడ్‌ఆర్మీ అఖండవిజయాలతో పురోగమించుతోంది. లాట్వియా రాజధాని నగరం 'రీగా'కు దాస్యవిమోచనం కల్గింది. తూర్పు ప్రష్యాపై దుముకడానికి సోవియటు సైనికులు తమ నాయకుల ఆజ్ఞలకోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. ఈలోగా మెమెల్, టిల్సిట్ మొదలగు ముఖ్య కీలకస్థానాలపైన, తూర్పుప్రష్యాపైన బాంబుల వాయినాలువర్షిస్తున్నాయిసోవియట్‌విమానాలు

ఫిన్లండు ఉత్తరాన పెట్సామో రెడ్‌ఆర్మీకి చేజిక్కింది. ఇటీవల సోవియటు - ఫిన్లండు ఒడంబడికలో, పెట్సామో, సోవియట్‌యూనియన్‌కు ఈయబడింది. పెట్సామో, సోవియటుకు వచ్చే సరుకుల [illegible] నాశనం చేయడానికి శత్రువులచేతిలో బలమైన నౌకా కేంద్రంగా ఉపయోగపడుతూ వచ్చింది.

హంగరీలోకూడ శరవేగంతో రెడ్‌ఆర్మీ పురోగమించుతోంది. రెడ్ ఆర్మీ ధాటికి ప్రభుత్వ పునాదులు కూలాయి. హంగరీ రాజాతరపునపరిపాలించే "హోర్తీ", హంగరీ లొంగిపోయినట్లు ప్రకటించాడు. కాని హంగరీరాజధాని నగరం 'బుడాపెస్టు'లో రేడియోను ఫేసిస్టులు ఆక్రమించారు ఫేసిస్టు పార్టీ స్వయంగా అధికారం స్వీకరించినట్లు ఆఖరివార్త. "హోర్తీ" ఫేసిస్టుంగులామే. అయినా, చివరిదశలో మిత్రరాజ్యాలకు లొంగడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. కానిఫేసిస్టులుఅలాచేయనీయలేదు. ఈసంఘటన, హంగరీలోనిదేశభక్తులు తిరుగబడడానికిప్రోత్సాహమిస్తుంది. ఏమైనా, హంగరీ విముక్తికి ఇంకెన్నాళ్లో పట్టదు.

యుగోస్లావియాలో సైతం, విజయమ్ము మనవారినే వరించుతోంది. సోవియటు దళాలు, 'టిటో' దేశభక్తసైన్యాలు ముఖ్య కీలకస్థానమైన 'నిష్'ను పట్టుకొన్నాయి. అవలు రాజధానీ నగరమైన బెల్గ్రేడ్ పొలిమేరలలోను, వీధులలోను సంకులసమరం జరుగుతున్నట్లు ఆఖరివార్త.

గ్రీసురాజధాని నగరం "ఏథెన్సు"ను గ్రీకు దేశభక్తులు స్వయంగా నాజీ రాక్షసుల చెరనుండి తప్పించారు. గ్రీసు, అల్బేనియాలలో మరికొన్ని అదనపుబలాలు మిత్రసైన్యాలకు సహాయంగావచ్చాయి. క్రమంగా శత్రువులను తరిమివేస్తున్నాయి.

పశ్చిమరంగంలో ఆకెనుచుట్టూ వలయం పూర్తిఅయింది. అమెరికా సేనలు విజయాన్ని సాధించాయి. ఆకెన్‌లో వీధివీధిని, ఇంటింటా బాహాబాహీ యుద్ధం జరుగుతోంది.

ఈవిధంగా అన్ని రంగాలలోను విజయం మనవాళ్లదే. జర్మనీయులు హెచ్చినకొలదీ, గోరింగ్, గోబెల్సుల గొంతులు పెద్ద అరపులు అరుస్తున్నాయి. కాని గొంతు చించుకొంటున్నా వారికి కలిగే ఫలితం శూన్యం. ప్రాక్పశ్చిమాలనుండి మిత్రసైన్యాలు భీషణయుద్ధానికి సమాయత్తమౌతున్నాయి. ఈ క్షణమో మరుక్షణమో ఒక్కుమ్మడిగా జర్మనీ నడిగడ్డపైన, మిత్రసైన్యాలు దెబ్బ తీయనున్నాయి. అది నాజీ జర్మనీ పతనానికి నాంది కాగలదు.

— తుమ్మల వెంకటరామయ్య
17—10—44

సవరణలు

క్రిందటి సంచికలో "తిరువూరు తాలూకాలో మెహబూసాహార్ల దండయాత్ర" అనేశీర్షిక క్రింద ఒకవ్యాసం ప్రచురించాం. దానిలో రెండవ పేరాలో "దీనికి ఫలితంగా 20 చెర్వులకు మరమ్మత్తులు పూర్తి అయినాయి. మరమ్మతులు కావలసిన చెర్వులు యింకా 25 వుంటాయి." అనివుంది. దానికి సవరణ: "దీనికి ఫలితంగా మరమ్మతులకుగాను 20 చెర్వులకు ఎస్టిమేట్లు పూర్తి అయినాయి. ఎస్టిమేట్లు కావలసిన చెర్వులు యింకా 25 వుంటాయి."

4 వ పేరాలో "కాయంటుపట్టాల బాధ నివారణకు రికార్డు సెటిల్మెంటుకు రైతులు దావావేశారు. అనేవాక్యానికి ముందు "తుమ్మగూడెంలో" అని చేర్చుకోవాలి.

★

ఈ సంచిక 4 వ పేజీలో రాహుల్‌సాంకృత్యాయన్ "విజ్ఞానశాస్త్రానికి" అధ్యాపకుడుగా నియమింపబడినట్లు ఉంది "ప్రాచ్యవిజ్ఞానశాస్త్రానికి" అని ఉండాలి.

ప్రజాశక్తి
★
భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ
ఆంధ్ర కమిటీ పత్రిక
★
సంపాదకుడు :
మద్దుకూరి చంద్రశేఖరరావు

Printed and Published by
Katragadda Rajagopala Rao
at Prajasakti Press,
Governorpet - Bezwada.

END OF ISSUE